ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՊԱՏՄԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

030500 «ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

սովորող ուսանողների համար

Վանաձոր 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ...3

ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց…………….4

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը......................................27

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը..43

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները.....................................44

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը...46

I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ...........47

II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ.........................60

III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ..65

IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ.. 89

V. Այլ բաղադրիչներ..95

ՆԱԽԱԲԱՆ

Յուրաքանչյուր տարին մեր համալսարանի պատմության մեջ նշանավորվում է այս կամ այն իրադարձությամբ: 2014 –ը մեր համալսարանականացման տարին եղավ: 2015-ը նշանակալից էր երկու առումներով.

1. ՀՀ ԿԳ նախարարության ՈԱԱԿ-ի կողմից բուհն արժանացավ պետական հավատարմագրման 4 տարի ժամկետով: Այս ցուցանիշով մեր համալսարանը հանրապետության մարզային բուհերի մեջ առայժմ միակն է:

2. Առաջին անգամ կատարվեց ընդունելության քննություն համալսարանական մասնագիտություններով:

Անշուշտ, սրանից հետևում են բազմաշերտ բովանդակային փոփոխություններ և դրանցից բխող մարտահրավերներ, որոնց այսօր փորձում է դիմակայել մեր համալսարանը:

Բուհում առաջին հերթին փոփոխվել են այն ուղղությունները, որոնք նախկինում գերակայում էին մեր բուհի պատմության ողջ ընթացքում: Ասվածից դժվար չէ ենթադրել, որ ներկայումս վերանայման խնդիր ունեն համալսարանի տեսլականն ու առաքելությունները և դրանցով պայմանավորված հետագա գործունեությունը:

Մեր բուհին առաջին անգամ հնարավորություն է ընձեռվել կրթություն իրականացնելու համալսարաններին հատուկ ավանդական մասնագիտություններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռում աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բավարարելու մեր տարածաշրջանի երիտասարդության կրթական կարիքները:

Այն ժամանակաշրջանը, որում Վանաձորի պետական համալսարանը ծավալում է իր գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ բնութագրվում է անցումային շրջանին հատուկ գծերով: Այդ է պատճառը, որ ամեն մի քայլ, որը կատարվում է համալսարանում, պետք է ավելի քան հիմնավորված և համակարգված բնույթ կրի: Խոսքը վերաբերում է համալսարանում տեղի ունեցող բոլոր գործընթացներին, մասնավորապես՝ բուհի ինքնավարությանը, որը ենթադրում է անկաշկանդ վերաբերմունք կազմակերպչահրավական, ֆինանսատնտեսական, հաստիքային և ակադեմիական ոլորտներին, կառավարմանը, ուսանողակենտրոն կրթության կազմակերպմանը, որակի ապահովմանը, գիտական գործունեությանը և այլ ուղղություններին միտված գործողություններին, որոնք այսօր կատարվում են համալսարանում, և որոնք բոլորը միասին ձևավորում են տեսլականից դեպի իրականը տանող ճանապարհը:

Համոզված եմ, որ Վանաձորի պետական համալսարանն ունի մտավոր և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ ռեսուրսներ, որոնց ճիշտ ներդրմամբ կարելի է հասնել հաջողության: Համոզված եմ, որ համախոհությամբ, փոխադարձ հանդուրժողականությամբ, ինչպես նաև պետության ու հասարակության առջև հաշվետվողականությամբ ու պատասխանատվությամբ առաջնորդվելու դեպքում միասին կհաղթահարենք արդի ժամանակաշրջանին բնորոշ դժվարությունները հանուն մեր երկրի, հանուն մեր այսօրվա և վաղվա սերունդների:

ՌԵԿՏՈՐ՝ ԳՈՒՐԳԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԱՍ I. Ա. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է, Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում ,ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 29.10.2007թ և ,ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույցե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

- Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:
- Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:
- Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:
- Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:
- Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):
- Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:
- Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:
- ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

3. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին,

սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

4. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

• կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

• կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

5. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

• կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

• ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

• ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,

• դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,

• ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

6. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվա-ծությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու-րայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրո-սական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

7. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին£

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների£

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունք¬ների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատածավալների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում՝

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մագիստրատուրայում՝

• 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:

Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.

• Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:

• Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:

• Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :

30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:

31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանու¬թյունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շարադրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

9. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (**ՀՍՏ),** ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (**ԸՄԲ**), ընդհանուր մասնագիտական (**ԸՄԴ**) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (**ՀՄԴ**), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (**ԱԲ**): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
Հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական *պարտադիր* *կամընտրական*	***36*** *20* *16*	***13*** *8* *5*
Ընդհանուր մաթեմատիկական *պարտադիր* *կամընտրական*	***14*** *12* *2*	***6*** *5* *1*
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ *պարտադիր* *կամընտրական*	***169*** *139* *30*	***31*** *23* *8*
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ *պարտադիր* *կամընտրական*		
Կրթական այլ մոդուլներ	***21***	***3***
Ընդամենը	***240***	***53***

9. 1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացներ

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)1	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Հայոց լեզու և գրականություն - 1	2	60(8/ 24/0 /0/28)	1	ստուգարք
Հայոց լեզու և գրականություն - 2	2	60(8/ 24/0 /0/28)	2	ստուգարք
Հայոց պատմության	2	60 (18/ 0/14/ 0/28)	1	ստուգարք

հիմնահարցեր-1				
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	60 (18/ 0/14/ 0/28)	2	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 1	4	120 /0/ 64/0 /0/56/	1	ստուգարք
Ռուսաց լեզու - 2	4	120 (0/ 64/ 0/0/56)	2	ստուգարք
Փիլիսոփայության հիմնահարցեր	4	120 (28/ 0/20/ 0/72)	4	Քննություն
Մարմնակրթություն	Կրեդ. միավ. չի հատկաց-վում			

ՀՄՏ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

1) դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք
2) Անգլերեն կամ ֆրանսերեն կամ գերմաներեն

ՀՄՏ կամընտրական դասընթացներ

ՀՄՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է կամընտրական առարկաներից, որոնք առա-ջարկվում են ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: **ՀՄՏ** կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	**Կրեդիտ**	**Լսարանային ժամ (դ/գ/ս/լ/ի)1**	**Կիսամյակ**	**Գնահատման ձևը**
Օտար լեզու – 1	4	*120 (0/64/ 0//0/56)*	1	ստուգարք
Օտար լեզու –2	4	*120 (0/ 64/ 0/0/56)*	2	ստուգարք
Օտար լեզու – 3	4	*120 (0/64/ 0/0/56)*	3	ստուգարք
Մշակութաբանություն		*60(018/0/14/0/28)*		ստուգարք
Հայ պատմամշակութային հուշարձաններ	2	*60(018/0/14/0/28)*	3	ստուգարք

Իրավագիտություն		60(18/0/14/0/28)		ստուգարք
Քաղաքագիտություն	2	60(18/0/14/0/28)	4	ստուգարք

10.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական **(ԸՄԲ)** կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ -դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2	60(8/24/0/0/28)	2	ստուգարք
Քաղպաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր	2	60(18/14/0/0/28)	5	ստուգարք
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր	2	60(18/0/14/0/28)	1	ստուգարք
Մաթեմատիկա	3	90(24/0/24/0/42)	3	ստուգարք
Սոցիալական վիճակագրություն	3	90(20/0/16/0/54)	5	ստուգարք

ԸՄԲ կամընտրական դասընթաց

ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական դասընթացի ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ -դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում	2	*60(18/14/0/0/28)*	5	ստուգարք

10.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի **ԸՄԴ** կրթամասը բաղկացած է պարտադիր առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ -դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Սոցիալական աշխատանքի սոցիոլոգիական հիմքերը:	6	*180(42/32/0/0/106)*	1	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի պատմություն	4	*120(32/24/0/0/64)*	1	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի էթիկական հիմքերը:	3	*90(24/24/0/0/42)*	1	ստուգարք
Ժողովրդագրություն և սոցիալական վիճակագրություն	3	*90(24/24/0/0/42)*	1	ստուգարք

Սոցիալական աշխատանքի հիմունքներ	6	*180(42/32/0/0/106)*	2	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի հոգեբանական հիմքերը	6	*180(42/32/0/0/106)*	2	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի իրավական հիմքերը	4	*120(32/24/0/0/64)*	2	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի մեթոդներ	5	*150(32/32/0/0/86)*	3	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաներ	7	*210(42/40/0/0/128)*	3	քննություն
Հետազոտական մեթոդները սոցիալական աշխատանքում	6	*180(42/32/0/0/106)*	3	քննություն
Ինստիտուցիոնալ սոցիալական աշխատանք-1	6	*180(42/32/0/0/106)*	4	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի մոդելներ	6	*180(42/32/0/0/106)*	4	քննություն
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ -1	5	*150(32/24/0/16/78)*	4	քննություն
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ -2	5	*150(32/24/0/16/78)*	5	քննություն
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ -3	5	*150(32/24/0/16/78)*	6	քննություն
Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում -1	3	*90 (0/0/0/40/50)*	3	ստուգարք
Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում - 2	2	*60(0/0/0/32/58)*	4	ստուգարք
Սոցիալական մանկավարժություն	4	*120(32/24/0/0/64)*	5	քննություն
Ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաներ	6	*180(42/32/0/0/106)*	6	քննություն
Կոնֆլիկտաբանության տեսություն և պրակտիկա	6	*180(42/24/0/16/98)*	6	քննություն
Սոցիալական դեպքի կառավարում	6	*180(42/24/0/16/98)*	6	քննություն
Սոցիալական քաղաքականության հիմունքներ	6	*180(42/32/0/0/106)*	7	քննություն
Սոցիալական կառավարում	6	*180(42/32/0/0/106)*	7	քննություն

Սոցիալական աշխատանքի տնտեսագիտություն	3	*90(24/8/0/0/58)*	7	ստուգարք
Սոցիալական պաշտպանության համակարգը Հայաստանում	3	*90(24/24/0/0/42)*	7	ստուգարք
Ինստիտուցիոնալ սոցիալական աշխատանք -2	5	*150(32/32/0/0/86)*	5	քննություն
Մարդու վարքը սոցիալական միջավայրում	3	*90(24/16/0/16/34)*	6	ստուգարք
Մարդու իրավունքները և սոցիալական աշխատանքը	3	*90(24/24/0/0/42)*	8	ստուգարք
Սոցիալական վերահսկողություն և շեղվող վարք	3	*90(24/24/0/042)*	8	ստուգարք
Սոցիալական խորհրդատվության հիմունքներ		*60(24/10/0/026)*	4	ստուգարք

10.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

«Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի **ՀՄԴ** կրթամասը պայմանավորված է շրջանավարտի «սոցիալական աշխատանքի բակալավր» որակավորումով և բաղկացած է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական առարկաներից:

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ՀՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է մասնագիտական բնույթի ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ -դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը

Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում-1	3	90/0/0/0/40/50	3	ստուգարք
Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում-2	2	60/0/0/0/32/28	4	ստուգարք
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ-1	8	240/46/36/0/16/142	4	քննություն
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ-2	8	240/46/36/0/16/142	5	քննություն
Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ-3	7	210/42/32/0/16/1203	6	ստուգարք
Սոցիալական աշխատանքի տնտեսագիտություն	3	90/24/8/0/0/58/	7	ստուգարք
Սոցիալական խորհրդատվության հիմունքներ		60/24/10/0/0/26	4	ստուգարք

ԸՄԴ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԴ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը բաղկացած է բուհական բաղադրիչից և կամընտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ -դասընթաց	**Կրեդիտ**	**Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)**	**Կիսամյակ**	**Գնահատման ձևը**
Ֆինանսական միջոցների հավաքագրում	4	120(32/24/0/0/40)	8	քննություն
Սոցիալական ապահովագրում				
Տվյալների մշակում Excel ծրագրում	3	90(24/24/0/0/18)	8	ստուգարք
Տվյալների մշակում SPSS ծրագրում				
Սոցիալ-մանկավարժական				քննություն

խորհրդատվություն	4	120(32/24/0/0/40)	8	
Սոցիալ-հոգեբանական թրեյնինգ				
Սոցիալական ռիսկեր				քննություն
Աղքատության և հարստության սոցիոլոգիա	4	120(32/24/0/0/40)	7	
Տարիքային հոգեբանություն	4	120(32/24/0/0/40)	6	ստուգարք
Սոցիալական հոգեբանություն				
Սոցիալական նախագծում	4	120(28/12/0/16/52)	6	ստուգարք
Սոցիալական առաջնորդություն				
Սոցիալական աշխատանքի պատմություն	4	120(32/24/0/0/40)	6	ստուգարք
Կենսաթոշակային ապահովում				
Մարդու կյանքի փուլերը				քննություն
Միջազգային սոցիալական աշխատանք	4	120(32/24/0/0/40)	8	

10.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	**Կրեդիտ**	**Կիսամյակ**	**Գնահատման ձևը**
Արտադրական պրակտիկա		7	գնահատական
Արտադրական պրակտիկա	12	8	գնահատական
Կուրսային աշխատանք-1		6	գնահատական
Կուրսային աշխատանք-2	6	7	գնահատական

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1.1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. 2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է «Կրթության մասին» և «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն «ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասին» որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված «Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգ»-ի, «Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին

կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույց»-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

1. 3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգեր (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.) :

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

2 . Համակարի հիմնադրույթները.

2.1. ՎՊՀ–ում գործում է բակալավրիատի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահա-վատությունն ու օբյեկտիվությունը:

2.2. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատրաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

2.3. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

2.4. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

2.5. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

2.6. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշ-ների հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատաս-խան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

2.7. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին

ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) *քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,*

բ) *ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:*

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

2. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

3. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագումարային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է **2** ընթացիկ քննություն (ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- ✓ Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:
- ✓ Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:

- ✓ Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

4. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք-ներով ամփոփվող ստուգարքով:

5. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր **/ստուգողական/** աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարություն-ների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

6. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ: Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով

7. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) **ուսանողի ստացած արդյունարար** (կիսամյակային) **գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝**

7.1. **<u>Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին</u> ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ <u>Գ1</u> :**

7.1.1 Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար (հավելված 1):

8. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

ՀՄ=Դ+Գ,

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորը

7.1.2. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցության համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

- ✓ 7.1.3.. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

Մասնակցության աստիճանը %	**Հատկացվող միավորը**	
	Դասախոսություն	**Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք**
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

7.1.4. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտիկաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

7.1.5.. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

7.1.6.. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

7.1.7. **.** Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

7.2. **<u>Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների</u> (անհատական առաջադրանքների)** գնահատումից՝ **<u>Գ2</u>**, որին հատկացվում է 10 միավոր:

7.2.1 Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, Թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն :

7.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն <u>2 անհատական առաջադրանքներ</u>:

7.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհատական առաջադրանքը) նշանակված ժամանակահատվածում կատարված է առնվազն կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատվում է դրական (8-20 միավոր):

7.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա-նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

7.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

7.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից **(Գ3),** որը գնահատվում է 20 միավորով:

7.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու-թյունը և ակտիվությունը գնահատ-վում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

7.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

7.3.3.. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

7.4.. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) **գնահատված** քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից **(Գ4):**

7.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

7.4.2.. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը հնարավորություն է ստանում այն (վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

7.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատականներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

7.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

7.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

7.5. <u>**Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5),**</u> որը գնահատ-վում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվելեն 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

7.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

7.6. <u>**Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում**</u> ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից **(Գ6),** որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

7.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատվում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական:

8. <u>Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը</u> (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

9. . <u>**Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից**</u> **(կրթական մոդուլից)** ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (**Գստ.)** ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

9.1.. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 8. կետը):

9.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 9. կետը :

9.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցու-թյունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 10 կետը):

9.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

9.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

9.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 12.- 13 կետերը):

10/ Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գստ. = Գ1 +Գ2+ Գ3+ Գ4+ Գ5 +Գ6

11. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

12.. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է «ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով»:

13.. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է «Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգեով»:

14. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասինե կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով)»:

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

1. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեսթային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

2..Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական

վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

3.. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

4. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

5.. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

6. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

7. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

8. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

9.. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

10. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

11.. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր

կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

12. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է «չներկայացած»: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

1.. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր «կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում»:

2.. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակցույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները :

3.. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

4. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է «Չստուգված»:

VI. Քննությունների անցկացումը

1.. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակցույցի:

2. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ: Յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստման համար պետք տրամադրվի առբվազն 3 օր:

3. Քննությունններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

4.. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

5. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

6.Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված Թեմաները:

7. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

8. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական ***(58 և ավելի միավորներ***) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնակցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

9. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

10 Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

11. «Քննության չի թույլատրված» (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

12.. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և «Փոխանցվում է» գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական

մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

13. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

14. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

15.. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

1. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
<գերազանց> (5)	96-100	A^{+}
<գերազանց> (5)	91-95	A
<գերազանց > (5)	86-90	A^{-}
<լավ > (4)	81-85	B^{+}
<լավ> (4)	76-80	B
< լավ > (4)	71-75	B^{-}
<բավարար> (3)	67-70	C^{+}
<բավարար> (3)	62-66	C
<բավարար> (3)	58-61	C^{-}
<անբավարար>	0-57	D

<ստուգված>	58-100	S
<չստուգված>	0-57	U

2. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «չստուգված», կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

3. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

- ✓ 18-20 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որն ստուգման ներկայացված ուսումնական նյութին տիրապետում է համակողմանիորեն, ունի համակարգված և խոր գիտելիքներ, ազատ կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել է հիմնական և լրացուցիչ գրականությունը:
- ✓ 13-17 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը ցուցաբերում է ստուգման ներկայացված ողջ նյութի իմացություն, կատարում է ծրագրով նախատեսվող առաջադրանքները, յուրացրել հիմնական գրականությունը:
- ✓ 8-12 միավոր նշանակվում է այն ուսանողին, որը գիտե ստուգման ներկայացված հիմնական ուսումնական նյութնայն ծավալով, որն անհրաժեշտ է հետագա ուսման ու աշխատանքի համար, և ծանոթ է հիմնական գրականությունը:
- ✓ 0-7 միավորները համարվում են բացասական (***չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում***): Նշանակվում է այն ուսանողին, որը չի յուրացրել նյութը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կատարում առաջադրանքները:

4.. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՛ս «Ակադեմիական ազնվության կարգը») այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած

կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

2.. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

3.. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

- *ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (**ԾԿ**) քանակը*
- *գնահատված կրեդիտների (**ԳԿ**) քանակը*
- *վարկանիշային միավորները (**ՎՄ**)*
- *միջին որակական գնահատականը (**ՄՈԳ**):*

4. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (**ԾԿ**) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

5.. Գնահատված կրեդիտը (**ԳԿ**) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

ԳԿ = ∑ (Կրեդիտ)

6. Վարկանիշային միավորը (**ՎՄ**) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

ՎՄ = ∑ (Կրեդիտ x ԹԳ),

որտեղ **ԹԳ**-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր (ECTS համակարգում B-(4-լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ x 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՄՈԳ = ՎՄ/(∑▒ԳԿ)

7. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

8.. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

9. ***Ուսանողը համարվում է առաջադիմող***, եթե.

- Կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ (10% թույլատրելի շեղումով) միջին ուսումնական բեռնվածություն (բայց մեկ ուսումնական տարվա համար՝ պարտադիր 60կրեդիտ):
- հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ՝ մեկ կիսամյակի համար):
- ապահովել է տվյալ կրթական աստիճանի (ծրագրի) համարսահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը:

10. **30** կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

1.. Դրական գնահատված դասընթացի քննության (ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

2.. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

Քննություններին հաջորդող ***երեք*** աշխատանքային օրերին կազմակերպվում են քննաշրջանի մեջ համարվող «բաց դռների օրեր»,որոնց ընթացքում ուսանողը կարող է .

- ✓ հանձնել ***հարգելի պատճառներով*** քննաշրջանումեզրափակիչ քննությանը չներկայացած քննությունը՝ 58 և բարձր միավորի դեպքում (քննություններից) մեկը,
- ✓ վերահանձնել անբավարարա գնահատված (31-57) միավորների դեպքում քննություն կամ ստուգարք: Այս դեպքում քննությունը համարվում է որպես պարտքերի մարման առաջին շրջանի վերահանձնում (ուսանողը չի մասնակցում նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակների հատկացման գործընթացներին):

3. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

4. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

- ✓ ձմեռային քննաշրջանի համար՝ ***փետրվարի 9-15-ը և փետրվարի 22-28-ը,***
- ✓ ամառային քննաշրջանի համար՝***սեպտեմբերի 4-10-ը և սեպտեմբերի 17-24-ը:***

Ավարտական որակավորման պետական քննության ժամանակ ստացված գնահատականի վերահանձնում չի թույլատրվում:

5. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է երկշաբաթյա ժամանակացույց:

6.. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

1.. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

2.. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

3. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (***«գերազանց» գնահատականներ***):

4. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XII. Կրթական ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը

1. Ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական (պետական) քննությամբ (քննություններով), որը չի կրկնում կիսամյակային քննություններով հաստատված կրթական արդյունքների գնահատումները:

✓ Ավարտական որակավորման պետական քննություններին թույլատրվում են բակալավրիատի մասնագիտական (մասնագիտացման) հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած և ծրագրին համապատասխան բոլոր առարկաներից անցողիկ միավորներ հավաքած ուսանողները:

✓ Ավարտական որակավորման պետական քննություն(ներ)ը հաջողությամբ հանձնած ուսանողներին ընդունված կարգով տրվում է համապատասխան մասնագիտության (և մասնագիտացման) բակալավրի դիպլոմ՝ ակադեմիական առաջադիմության մասին տեղեկանքով (դիպլոմի հավելված):

✓ Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության դեպքում գերազանցության դիպլոմ տրվում է բակալավրիատում միջին որակական գնահատականի՝ ՄՈԳ, հնարավոր առավելագույն արժեքի 90 տոկոսը միայն «գերազանց» գնահատականով հանձնած շրջանավարտներին:

✓ .Ավարտական որակավորման պետական քննություն չհանձնած ուսանողն

ազատվում է ինստիտուտից, նրան տրվում է տեղեկանք՝ բակալավրական ուսուցման գործընթացն ավարտելու վերաբերյալ, առանց ավարտական դիպլոմի շնորհման:

- ✓ Բակալավրի ավարտական որակավորման քննության վերահանձնումը կատարվում է՝ համաձայն ՀՀ ԿԳՆ համապատասխան որոշումների:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն «Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի»:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

1. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

2.. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

3.. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

4. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

5. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կան ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի) շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և դեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100-միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS - համակարգի
«գերազանց» (5)	96-100	A^+
«գերազանց» (5)	91-95	A
«գերազանց» (5)	86-90	A^-
«լավ » (4)	81-85	B^+
«լավ » (4)	76-80	B
«լավ » (4)	71-75	B^-
«բավարար» (3)	67-70	C^+
«բավարար» (3)	62-66	C
«բավարար» (3)	58-61	C^-
«անբավարար»	0-57	D
«ստուգված»	58-100	S
«չստուգված»	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների

ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար տարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

- ✓ ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- ✓ կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- ✓ կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

- ✓ ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- ✓ միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- ✓ փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
- ✓ հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

- ✓ բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

« ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է պատմաաշխարհագրական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական և վարչական կազմինինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է .

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագիրը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները /ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի/, դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և /կամփոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Պարտադիր դասընթացներ

ՀԼ/բ-1007 Հայոց լեզու և գրականություն - 1 (2 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (դասախոսություն-8 ժամ, գործնական-24 ժամ), 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հայեցի դաստիարակության խնդիրների լուծումը, ինչպես նաև ապագա մասնագետի գրավոր և բանավոր կիրթ խոսք մշակելու, ապագա ուսուցչի, գիտնական-հետազոտողի մոտ գործնական, գիտական ոճերին ծանոթացմամբ և կիրառական հմտությունների ձեռք բերման անհրաժեշտությամբ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա. Ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները, համակարգերի և ենթահամակարգերի հարաբերակցությունը:
2. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.
Գործնականում կիրառել ժամանակակից հայերենի կառուցվածքային օրինաչափությունները, քերականական կանոնները:
3. Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

ՀՀ պետական լեզվի գործառույթների, կիրառական առանձնահատկությունների նորմերին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայերենը որպես հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզու: ***Թեմա 2.*** Արևելահայերեն, արևմտահայերեն, բարբառներ. ընդհանուր գաղափար: ***Թեմա 3.*** Հայերենագիտություն և հայագիտություն: Հայագիտական կենտրոններ: ***Թեմա 4.*** Հայերենի հնչյունական համակարգը. ձայնավորներ և երկհնչյուններ, դրանց ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: ***Թեմա 5***. Հայերենի հնչյունական համակարգը. բաղաձայններ, դրանց ուղղագրությունը և ուղղախոսությունը: ***Թեմա 6***. Բառագիտություն. բառապաշար և բառակազմություն: Բասռապաշարի հարստացում. ստուգաբանական և բառակազմական վերլուծությունն իբրև բառապաշարի հարստացման միջոց: ***Թեմա 7***. Գործնական գրություններ: ***Թեմա 8.*** Մասնագիտական տերմինաբանություն: ***Թեմա 9***. Խոսքի մասեր: Հայերենի ձևաբանական նորմայի

առանձնահատկությունները: Բառապաշարի հարստացումը ձևաբանությունն ուսումնասիրելիս: ***Թեմա 10.*** Շարահյուսական կապակցման եղանակներ և միջոցներ: Բառակապակցություն և նախադասություն: Կիրառական հմտություններ: Կապակցված խոսքի մշակումը և կատարելագործումը նախադասության ուսուցանման միջոցով: ***Թեմա 11***. Կետադրություն: Կիրառական հմտություններ: ***Թեմա 12.*** Ամփոփում: Հայերեն բանավոր և գրավոր խոսքի առանձնահատկությունները, տարածված սխալների բնույթը, դրանց վերացմանն ուղղված գործնական աշխատանք գրավոր տեքստի և նրա բանավոր վերարտադրման հմտությունների ամրապնդման նպատակով:

ՀԳ/բ- 1141 Հայոց լեզու և գրականություն –2 կրեդիտ

Դասախոսություն –8 ժամ, գործնական - 24 ժամ, (շաբաթական 2 ժամ) 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

1. Ուսանողներին զինել հայ գրականության պատմությանը վերաբերող գիտելիքներով՝ շեշտը դնելով գրապատմական շրջափուլերի առանցքային հեղինակների և գործերի վրա:
2. Սովորեցնել բնագրի վերլուծություն կատարել, մասնակցել քննարկում-բանավեճերի, անգիր հատվածներ հանձնարարել չափածո գրական գործերից:
3. Գրականության զարգացման պատմության մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորել՝ առնչակից տեսական հարցերի պարզաբանումներն ամուր հիմքերի վրա դնելով, ինչպես որոշ գրական ուղղություններ և մեթոդներ, գրական ժանրեր, պատկերավորման միջոցներ, կրկնության շարահյուսական ֆիգուրներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Պետք է կարողանա

- ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում:
- ճիշտ գործածել քերականական ձևերը, գործնականում կիրառել ձևաբանական և շարահյուսական լեզվառճական հնարիները,
- վարել երկխոսություն և բանավեճ,
- գրական վերլուծության ենթարկել անհրաժեշտ գեղարվեստական երկերը,
- անգիր հատվածներ ասել պոեզիայից,
- զանազանել գրական մեթոդների և ուղղությունների տարբերակիչ սկզբունքները, ժանրային կառուցվածքները,
- գրական գործընթացի վերաբերյալ ընդհանուր կարծիք հայտնել:

Պետք է տիրապետի

- Պետք է տիրապետի գրական-գեղարվեստական գործերի վերլուծության սկզբունքներին ու մեթոդներին,
- քննարկման մասնակցելու կանոններին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բանահյուսության գեղարվեստա-ճանաչողական գործառույթը: Գրերի գյուտի պատմամշակութային արժեքը, 5-րդ դարի հայ գրականության ընդհանուր նկարագիր:

Թեմա 2. «Սասնա ծռեր» էպոսը: ***Թեմա 3***. Գրիգոր Նարեկացի, «Մատյան ողբերգության», Ֆրիկ, քնարերգությունը: ***Թեմա 4.***. Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ: ***Թեմա 5.*** Աբովյանը և լուսավորական շարժումը: ***Թեմա 6***. Հ.Պարոնյանի ստեղծագործությունը: Երգիծանքը: ***Թեմա 7.***. Ռոմանտիզմը որպես գրական մեթոդ: Րաֆֆու «Սամվել» վեպը: ***Թեմա 8***. Գր. Զոհրապը և հայ նորավիպագրությունը: ***Թեմա 9***. Շիրվանզադեն և հայ դասական ռեալիզմը: ***Թեմա 10***.Հ. Թումանյան: ***Թեմա 11.***.Ավ . Իսահակյան: ***Թեմա 12***. Վ. Տերյանի քնարերգությունը: ***Թեմա 13.***. Ե. Չարենցի պոեզիան:
Թեմա 14.. Ուրվագիծ արևմտահայ պոեզիայի /Դուրյան, Մեծարենց, Վարուժան, Թեքեյան/
Թեմա 1.5 . Սփյուռք - «Կարոտի» և «Նահանջի» գրականության ուրվագիծ / Համաստեղ, Մնձուրի, Շ. Շահնուր/: ***Թեմա 16.*** Ավանդույթ և նորարարություն, համառոտ ակնարկ / Հ. Սահյան, Պ. Սևակ, Հր. Մաթևոսյան /:

Պ/բ- 0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (դասախոսություն-18 ժամ, սեմինար -14 ժամ,
1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

- Ուսանողներին տալ գիտելիքներ հայոց պատմության կարևորագույն իրադարձությունների՝ հայ ազգային ազատագրական պայքարի պատմության վերամերյալ

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների
5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը ***Թեմա 2***. VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: ***Թեմա 3.*** VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ ***Թեմա 4***.: Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը ***Թեմա 5.*** XIX դ ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում:

Պ/բ- 0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր – 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (դասախոսություն-18 ժամ, սեմինար -14 ժամ պարապմունք)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները
3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: ***Թեմա 2.*** Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: ***Թեմա 3*** Հայոց Մեծ Եղեռնը: ***Թեմա 4***. 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: ***Թեմա 5*** 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: ***Թեմա 6***. Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ. ***Թեմա 7***. Արցախյան շարժման նոր փուլը: ***Թեմա 8***. Հայասատանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: ***Թեմա 9***. Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները:

ՌԼ/բ.--- 0081 -- Մասնագիտական Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ ,(դասախոսություն - 64 ժամ , ինքնուրույն – 56 ժամ)
1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը; ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը: ***Թեմա 2.*** Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 3.*** Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: Գոյականների հոլովները: ***Թեմա 4.*** Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ: ***Թեմա 5.*** *Կրթություն: Կրթության համակար□ը Հայաստանում:* Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 6.*** *Երիտասարդությունը 21 դարում:* Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 7.*** *Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում:* Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմու

ՌԼ- 0081 -Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ ,(դասախոսություն - 64 ժամ , ինքնուրույն – 56 ժամ)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.
2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.
3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.
4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 2.*** Մշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 3.*** Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 4.*** Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ:

Քերականական կառույցների կազմում: ***Թեմա 5***. ԶԼՄ-ներ և դրանց դերը ուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: ***Թեմա 6***. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսաձևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Փ/բ- 0478 Փիլիսոփայության հիմնահարցեր -(4 կրեդիտ)
Դասախոսություն – 28 ժամ, գործնական - 20 ժամ, ինքն.. - 72 ժամ,
4-րդ կիսամյակ` քննություն

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել գիտելիքներով փիլիսոփայության և նրա խնդիրների մասին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը:
- Ուսանողներին գաղափար տալ մարդու էության, բնության և հասարակության օրենքների և օրինաչափությունների մասին:
- Օգնել ուսանողներին` տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում:
- Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետեն փիլիսոփայության հետազոտության մեթոդներին,
- կարողանան ըմբռնել բնության և հասարակական օրենքների բնույթը,
- կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
- կարողանան տարբերակել փիլիսոփայական տարբեր ուղղությունների առանձնահատկությունները:
- որպես մեթոդաբանություն փիլիսոփայությունը կիրառեն այլ գիտությունների ուսումնառության ընթացքում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: ***Թեմա 2*** .Փիլիսոփայության զարգացման պատմական էտապները: ***Թեմա 3*** Մատերիա և կեցություն:
Թեմա 4 Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: ***Թեմա 5*** Զարգացման հիմնախնդիրը: ***Թեմա 6*** . Իմացության տեսություն: ***Թեմա 7***. Գիտական իմացության յուրահատկությունը: ***Թեմա 8*** Սոցիալական փիլիսոփայություն:***Թեմա9*** Հասարակու-թյան սոցիալ-տնտեսական համակարգը: ***Թեմա10*** Հասարակության քաղաքական համակարգը: ***Թեմա11*** Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: ***Թեմա12*** Հասարակական գիտակցություն: ***Թեմա13*** Արժեքաբանության փիլիսոփայություն

Կամընտրական դասընթացներ

<u>ՕԼ/բ - 0671 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) -1 (4 կրեդիտ)</u>
64 ժամ գործնական պարապմունք,56 ժամ իքնուրույն,
1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում (ունկնդրել, կարդալ, խոսել, գրել):

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհարստացնի ակտիվ և ներզոր բառապաշարը.
2. կսովորի անգլերեն լեզվի քերականության հատուկ բարդություն ունեցող երևույթները.
3. ձեռք կբերի անգլերեն լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Արտասանություն, ուղղախոսություն. անգլերեն լեզվի հնչյունական համակարգի ընդհանուր բնութագիրը, հնչյունների և հնչույթների արտասանական առանձնահատկությունները, նախադասության հնչերանգը: ***<u>Թեմա 2</u>***. Բառապաշար, բառակազմություն. հիմնական բառակազմական միջոցներ (ածանցում, բառաբարդում, փոխակարգում): ***<u>Թեմա 3.</u>*** Քերականություն. խոսքի մասերի քերականական կարգերը, նախադասության շարադասությունը (ուղիղ և շրջուն): ***<u>Թեմա 4</u>***. Առաջարկվող Թեմաներ. ընտանիք, ընտանեկան հարաբերություններ և ավանդույթներ, իմ հետաքրքրությունները, ճանապարհոր-դություն, երազանքներ, իմ ապագա մասնագիտությունը, շրջակա միջավայր և նրա պահպանումը և այլն:

<u>ՕԼ- **0672 Մասնագիտական օտար լեզու (Անգլերեն) - 2 (4** կրեդիտ</u>)
64 ժամ գործնական պարապմունք,ինքնուրույն - 56 ժամ
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների լեզվական գիտելիքները և հաղորդակցական կարողությունները լեզվախոսքային բոլոր ոլորտներում՝ ուսումնասիրվող Թեմաների շրջանակներում:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա համակարգել նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութը՝

հիմնվելով հաղորդակցական սկզբունքի վրա.

2. կունենա օտար լեզվով բանավոր և գրավոր խոսք կառուցելու հմտություններ.
3. կկարողանա ընկալել լսած/կարդացած նյութի հիմնական բովանդակությունը, տարանջատել հիմնական տեղեկատվությունը երկրորդականից:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ուղղախոսություն, ուղղագրություն. անգլերենի արտասանական առանձնահատկությունները, տարբեր տիպի նախադասությունների հնչերանգն ու խոսքի առոգանությունը, ուղղագրական հիմնական կանոնները: ***Թեմա 2***. Բառապաշար, բառակազմություն. վերարտադրողական և ընկալողական բառապաշարի ընդլայնում: ***Թեմա 3.*** Քերականություն. նախորդ փուլում յուրացրած քերականական նյութի (անվանողական և բայական կարգերի) համակարգում հաղորդակցական սկզբունքի հիման վրա: ***Թեմա 4***. Հանրամշակութային գիտելիքներ անգլախոս երկրների մշակույթի և լեզվակիր ժողովուրդների հասարակական կյանքի մասին:

Օլ/բ- 0149 Գերմաներեն լեզու- 1(4 կրեդիտ)

64 ժամ գործնական պարապմունք, ինքնուրույն - 56 ժամ

1-2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ համակարգել դպրոցում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներեն ձնաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել Թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այդ բառապաշարը համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջորդ ավարտին ուսանողը.

1. գործնականում կկիրառի գերմաներենի ձնաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում
2. կտիրապետի համապատասխան Թեմատիկ բառապաշարին

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Եղանակավորող բայեր, սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր ***Թեմա 2.*** Ածական անուն. ***Թեմա 3.*** Հոմանիշ և հականիշ բայեր: Ամենատարածված ասացվածքները գերմաներեն և հայերեն լեզուներով: Բառի բազմիմաստությունը. ***Թեմա 4.*** Ազատ Թեմաների ինքնուրույն կազմում “Այսօր իմ ծննդյան օրն է”, “Իմ մասնագիտությունը”, “Գերմանիայի երկրները”, մի շարք բանաստեղծություններ Հ. Հայների, Վ. Գյոթերի ստեղծագործություններից:

Օլ/բ-0149 Գերմաներեն լեզու-2 (4 կրեդիտ)

64 ժամ գործնական պարապմունք, ինքնուրույն - 56 ժամ

2-3--րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Հարստացնել ուսանողների գիտելիքները բակալավրիատի ընդհանուր կրթական մակարդակով և ուսանողների բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ կարողանան արտահայտել իրենց մտքերը, առօրյա խոսակցական Թեմաներով, ինչպես նաև կատարեն ազատ թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

1. Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա ունկնդրելով ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը
2. կգրի փոխադրություն
3. կկատարի համապատասխան թարգմանություն օտար լեզվից մայրենի և հակառակը:

Նկատի է առնվում նաև ուսանողի հաղորդակցական կարողությունների զարգացումը:

Բովանդակություն.
Թեմա 1. Գոյականների հոլովման համակարգը և հոլովների կիրառական նշանակությունը: ***Թեմա 2.*** Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասակարգումը: ***Թեմա 3***. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է "Ես ուսանող եմ", "Սուրճի սեղանի շուրջը" (վարվելաձևը սեղանի շուրջը), "Գրադարանում", "Տարվա եղանակները", "Իմ սիրելի գրողը", "Հայաստանի պատմությունից", "Գնումներ խանութում", "Ընկերական շրջապատում" և այլն:

Օլ/բ-0149 Ֆրանսերեն լեզու-1 (4 կրեդիտ)

64 ժամ գործնական պարապմունք, ինքնուրույն - 56 ժամ
1-2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.
Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողների մոտ ձևավորել հաղորդակցության համար անհրաժեշտ բանավոր և գրավոր խոսքի ունակություններ, ուղղախոսական- ուղղագրական հմտություններ, տեքստի հետ ինքնուրույն աշխատելու և հաղորդակցվելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. կկարողանա ճիշտ արտաբերել ֆրանսերենի հնչյունները, ընդհանուր պատկերացում կունենա ֆրանսերենի ուղղախոսական նորմերի մասին,
2. կկարողանա ճիշտ հնչերանգով ձևակերպել հաստատական, հարցական, բացականչական և հրամայական նախադասությունները. դադար, շեշտ, հիմնական հնչերանգ, մեղեդային եզրափակում, տեմպ,
3. կկարողանա ընթերցել ադապտացված տեքստեր հաղորդակցվել ֆրանսերենով:

Բովանդակությունը.
Թեմա 1. Ֆրանսերենի հնչյունական համակարգը: Ուղղախոսական-ուղղագրական առանձնահատկությունները: ***Թեմա 2***. Ֆրանսերենի քերակա-նության ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական առանձնահատկությունները: ***Թեմա 3.*** Հոդերի տեսակները և դրանց գործածության առանձնահատկությունները: ***Թեմա 4.*** Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: Սեռ, թիվ, հոդ: ***Թեմա 5.*** Ածականի տեսակները: Համեմատության աստիճանների կազմության առանձնահատկությունները

Օլ/բ-0149 Ֆրանսերեն լեզու- 2(4 կրեդիտ)

64 ժամ գործնական պարապմունք, ինքնուրույն - 56 ժամ
3-րդ, 4-րդ կիսամյակներ, ստուգարք

Նպատակը.
Խորացնել և զարգացնել նախորդ փուլում ձեռք բերված գիտելիքները, ֆրանսերեն լեզվի քերականական կառուցվածքի և բառապաշարի հիմնական շերտի յուրացման հիման վրա ձևավորել խոսքային հմտություններ, գրավոր տեքստերից օգտվելու ունակություններ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. կկարողանա ճիշտ արտասանությամբ ձևակերպել նախադասությունը,
2. կկարողանա լսելով հասկանալ և վերաշարադրել տեքստը, որը պարունակում է յուրացրած բառապաշարը և քերականական նյութը,
3. կկարողանա զրույց վարել անցած Թեմաներով:

Բովանդակությունը.
Թեմա 1. Գոյական անուն, միայն հոգնակի թվով գործածվող գոյականներ. Բաղադրյալ գոյականների հոգնակի թվի կազմությունը ***Թեմա 2.*** Ածականի իմաստի փոփոխությունը՝ կախված նրա դիրքից. - Անորոշ դերանվանական ածականներ: ***Թեմա 3.*** Հարաբերական դերանուններ, դրանց ձևերը և գործածությունը նախադասության մեջ qui, que, dont, ou, lequel և այլն (դասակարգում): ***Թեմա 4.*** Պայմանական եղանակ, կազմությունը և գործածությունը համադաս և ստորադասական նախադասություններում: ***Թեմա 5.*** Ըղձական եղանակ: Թեմա 6. Ժամանակների համաձայնեցում

Փ/բ- 0481 Մշակութաբանություն - (2 կրեդիտ)
Դասախոսություն – 18 ժամ, գործնական - 14 ժամ, ինքնուրույն – 28 ժամ, 3-րդ կիսամյակ ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանաչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի ուսումնասիրությունից հետո
Պետք է իմանա.

- մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները

Պետք է կարողանա
- ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները

- ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները
- ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները
- մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
- ճանաչել և առանձնացնել լոկալ մշակույթների տիպերը (ըստ տարածքի, ժամանակաշրջանի, ազգայինի և մշակույթի տվյալ տիպի)

Պետք է տիրապետի

- մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: ***Թեմա 2***. Մշակույթի բնորոշումը: ***Թեմա 3***. Մշակույթի գործառույթները
Թեմա 4. Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ:
Թեմա 5. Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: ***Թեմա 6***. Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: ***Թեմա 7.*** Բնություն և մշակույթ: ***Թեմա 8***. Հասարակություն և մշակույթ: ***Թեմա 9***. Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները

Պ/բ-0443 -Հայ պատմամշակութային հուշարձաններ - (2 կրեդիտ)

Դասախոսություն – 18 ժամ, գործնական - 14 ժամ, ինքնուրույն – 28 ժամ, 3-րդ կիսամյակ ստուգարք

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել գիտելիքներով Հայաստանի պատմական հուշարձանների մասին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական և մեթոդական գիտելիքները
- Ուսանողներին գաղափար տալ Հայաստանի պատմական հուշարձանների մասին

Կրթական արդյունքները

1. **Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա**
   Հայաստանի պատմական հուշարձանների պատմությունը, դրանց ուսումնասիրման խնդիրները, նպատակները, տեսակները, պատկերացում ունենա դրանցից յուրաքանչյուրի մասին:
2. **Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա**
   - կատարել Հայաստանի պատմական հուշարձանների վերաբերյալ բազմաբնույթ գիտելիքների համակարգում և տեսական վերլուծություն:
   - Գնահատել Հայաստանի պատմական հուշարձանների դերակատարումը համաշխարհային պատմական գործընթացում, բացահայտել Հայաստանի պատմական հուշարձանների հիմնական սկզբունքներն ու բովանդակութունը, վերլուծել Հայաստանի պատմական հուշարձանները դարընթացի ուսումնասիրման ընթացքում ձեռք բերած հաջողությունները և թերությունները, կատարել հետևություններ:

3.Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի
Հայաստանի պատմական հուշարձանների հիմնական խնդիրները, հասկացությունները, բնույթը, առարկան, ուսումնասիրման մեթոդներն ու հնարները, ուսումնասիրման առանձնահատկությունները

Բովանդակությունը

<u>Թեմա 1</u> Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները վաղ միջնադարում (IV-VIIIդդ.): ***<u>Թեմա 2</u>*** Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները զարգացած միջնադարում (IX-XIVդդ.) ***<u>Թեմա 3՝</u>*** Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները ուշ միջնադարում (XV-XVIIIդդ.) ***<u>Թեմա 4</u>*** Հայաստանի պատմա-մշակութային հուշարձանները XIXդ. և XXդ. սկզբին: ***<u>Թեմա 5</u>*** Պատմա-մշակութային հուշարձանները Խորհրդային Հայաստանում:

<u>Φ/բ - 0479 Իրավագիտություն -(2 կրեդիտ</u>)
Դասախոսություն – 18 ժամ, գործնական - 14 ժամ, ինքնուրույն -28 ժամ, 4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.
1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով իրավունքի, հատկապես մարդու իրավունքների, դրանց ներպետական և միջազգային պաշտպանության վերաբերյալ:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական,իրավագիտական գիտելիքները.
3 . Ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ օրենսդրության հետ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողները պետք է.
- պետք է տիրապետեն դասընթացի Թեմաներին
- կարողանան ճիշտ գնահատել մարդու՝ որպես ժամանակակից իրավական պետություններում հռչակված բարձրագույն արժեքի դերն ու տեղը պետական կառույցների համակարգում, ճիշտ պատկերացում կազմեն քաղաքական իշխանության վերաբերյալ, ծանոթանան իրավունքի համակարգում ընդգրկված ճյուղերի հետ:
- կարողանան որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Պետության և իրավունքի առաջացումը: ***<u>Թեմա 2.</u>*** Պետության էությունը, գործառույթները և ձևերը: ***<u>Թեմա 3.</u>*** Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: ***<u>Թեմա 4.</u>*** Սոցիալական նորմերի հասկացությունը և տեսակները: ***<u>Թեմա 5.</u>*** Իրավունքը և իրավագիտակցությունը: ***<u>Թեմա 6.</u>*** Օրինականությունը և իրավակարգը: ***<u>Թեմա 7</u>***. Իրավունքի համակարգը: ***<u>Թեմա 8.</u>*** Իրավական պետություն: ***<u>Թեմա 9.</u>*** Սահմանադրական իրավունք: ***<u>Թեմա 10.</u>*** Սահմանադրական կարգ հասկացությունը:

<u>Φ/բ - 0476 Քաղաքագիտություն -(2 կրեդիտ</u>)

Դասախոսություն – 18 ժամ, գործնական - 14 ժամ, ինքնուրույն -28 ժամ, 4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քաղաքականության և նրա խնդիրների մասին:
- Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական գիտելիքների պաշարը:
- Ուսանողներին գաղափար տալ հասարակության քաղաքական գործունեության,օրենքների և օրինաչափությունների մասին:
- Օգնել ուսանողներին՝ տեսական գիտելիքները օգտագործել գործնականում:
- Հիմք ստեղծել հասարակական մյուս գիտությունների հետագա ուսումնասիրության համար:

Կրթական արդյունքները.

- կարողանան ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- տիրապետեն քաղաքագիտության հետազոտության մեթոդներին,
- կարողանան ըմբռնել հասարակական քաղաքական համակարգի բնույթը,
- կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:
- կարողանան տարբերակել քաղաքագիտական տարբեր ուսմունքների առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: ***Թեմա 2*** Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: ***Թեմա 3*** Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: ***Թեմա 4*** Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: ***Թեմա 5*** Քաղաքական իշխանություն: ***Թեմա 6*** Հասարակական-քաղաքական կազմակերպու-թյուններ: ***Թեմա7*** Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգ: ***Թեմա 8.*** Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: ***Թեմա 9*** Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: ***Թեմա 10***. Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

Պարտադիր դասընթացներ

ԻՏՄՄ-0668--Համակարգչից օգտվելու հմտություններ- (2 կրեդիտ)
Դասախոսություն -8 ժամ, սեմինար-24 ժամ, ինքնուրույն - 28 ժամ
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

- Ուսանողներին զինել ԷՀՄ-ների, նրանց առանձին հարմարանքների, արտաքին սարքերի, կիրառական ծրագրային համակարգերի, ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների, նրանց աշխատանքի սկզբունքների և կիրառության ոլորտների վերաբերյալ տեսական և գործնական գիտելիքներով,
- նպաստել ուսումնառության հետագա մասնագիտական ձեռքբերումների նվաճմանը:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա օգտվել համակարգչի սարքավորումներից, ֆայլային և ծրագրային համակարգերից:
- կտիրապետի համակարգչի ծրագրերի հետ համագործակցային աշխատանքին և խմբագրական աշխատանքների իրականացմանը:
- կկարողանա մասնագիտական որոշ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն աշխատանքներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տեղեկություններ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, ժամանակակից անհատական համակարգիչների մասին: ***Թեմա 2.*** Օպերացիոն համակարգեր և միջավայրեր: ***Թեմա 3.*** Տեքստային խմբագիր MS WORD ծրագիր:
Թեմա 4. PowerPoint համակարգ: ***Թեմա 5.*** MS EXCEL էլեկտրոնային աղյուսակներ:

ԿևՖ/բ-1426 -Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտազարգ իրավիճակների հիմնահարցեր --- (2 կրեդիտ)
Դասախոսություն 18 (ժամ), գործնական.- 14 ժամ, Ինքնուրույն աշխատանք 28 (ժամ)
5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

- դասընթացի ժամանակ ուսանողին տալ գիտելիքներ բնական աղետների, վթարների և հակառակորդի կողմից հարձակման ժամանակակից միջոցների կիրառման հետևանքներից,
- պաշտպանելու ձևերի և մեթոդների իմացության վերաբերյալ :

Բովանդակությունը

Թեմա 1. ԱԻ-ում և պատերազմի ժամանակ բնակչության պաշտպանության կառավարման պետական միասնական համակարգը: ***Թեմա 2***. ԱԻ՝ նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանու-թյան ուղղիները: ***Թեմա 3***. ԱԻ՝ նրանց դասակարգումը, բնութագրերը, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության ուղղիները: ***Թեմա 4***. Հարձակման ժամանակակից զանգվածային և սովորական միջոցները: ***Թեմա 5***. Քիմիական վարազման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոդները: ***Թեմա 6.*** Քիմիական վարազման օջախները և քիմական իրադրությունների գնահատման մեթոները: **Թեմա 7.** Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները: ***Թեմա 8***. Ճառագայթային վարակման օջախները և ճառագ. իրադրության գնահատ.մեթոդները: ***Թեմա 9***. ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղա - նակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը: ***Թեմա 10.*** ԱԻ-ում և պատերազմների ժամանակ բնակչ. պաշտպանության հիմնական եղանակները, ձևերը և միջոց. կազմակերպումը: ***Թեմա 11*** .Պատերազմների ժամանակ բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը: ***Թեմա 12***. Արտ. իրավիճակների ռիսկի գնահատումը: ***Թեմա 13***. ԱԻ և ՔՊ պլանների կազման հարցերը:Թեմա 14.ԱԻ-ում օպերատիվ միջոց.-ի կազմ.-ումը: ***Թեմա 15***. Հանրակրթական դպրոց.-ի համակարգի խնդիրները՝ բնակչ. և ք.պ. բնագավառում: ***Թեմա 16***. ԱԻ-ում և պատ. ժամանակ ուսումնական հաստատություն. գործունեության կայուն. բարձրացման ուղղիները և եղանակները: ***Թեմա 17***. Բնակչ.-ն ՔՊ հարցերով ուսուց. կազմումը: ***Թեմա 18***. ԱԻ-ում և ռազմ. դրության ժամ. բնակչութ. բարոյա-հոգ. պատրաստման հարցերը: **Թեմա 19**. ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.ը: ***Թեմա 20.*** ԱԻ-ում և ռազմ. դրույթյան ժաման. դպրոց. օբյեկտ. Փ.Ա.Վ.Վ. աշխատ. կազմակերպ.-ը: Այցելություն փրկարարական ջոկատ: ***Թեմա 21***.Հանրակ. դպրոց.-ում 2-րդ, 5-րդ և 6-րդ դա - սարանների աշակերտների հետ ԱԻ և ՔՊ հիմնահարցերով պարապ. անց մեթոդիկան: Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում: ***Թեմա 22***. Գործնական պարապմունք սոսմիկ կայանում:

Կ- 0913 Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ --(2 կրեդիտ)
60 ընդ. ժամ, դասախոսություն -18 ժամ , գործնական - 14, ինքնուրույն—28 ժամ ,
1-ին կիսամյակ ,ստուգարք

Նպատակը .
Խորացնել գիտելիքները և ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր պատկերացումներ «Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ» առարկայի վերաբերյալ, կրթել բնապահպանական և բնագիտական գիտելիքներով:

Կրթական արդյունքները.

- կտիրապետի բնապահպանական, էկոլոգիական գիտելիքներին և մեթոդներին:
- կկարողանա ճիշտ դաստիարակել աճող սերնդին էկոլոգիական և բնապահպանական կրթությամբ ու դաստիարակությամբ:
- Ճիշտ կուսուցանի շրջակա միջավայրը անաղարտ պահելու և գալիք սերունդներին փոխանցելու համար:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Էկոլոգիան որպես գիտություն ***Թեմա 2.***. Բնակության միջավայր ***Թեմա 3.***. Էկոլոգիական գործոններ: ***Թեմա 4.***. Տեղախմբային էկոլոգիա ***Թեմա 5.***. Կենսահամակարգ: ***Թեմա 6.***. Էկոհամակարգեր: ***Թեմա 7.*** Կենսոլորտը որպես կենդանի համակարգերի կազմավորման բարձր մակարդակ: ***Թեմա 8.*** Էկոլոգիական համերկրային

հիմնախնդիրներ, բնօգտգործում, բնապահպանություն: ***Թեմա 9.*** Բնապահպանության հիմնահարցերը և խնդիրները: ***Թեմա 10.*** .Հողոլորտ (լիթոսֆերա): ***Թեմա 11.*** Ջրոլորտ (հիդրոլորտ): ***Թեմա 12.*** Մթնոլորտ (աթմոսֆերա): ***Թեմա 13.*** Բուսական աշխարհ (ֆլորա): ***Թեմա 14.***. Կենդանական աշխարհ (ֆաունա ***Թեմա 15.*** Բնական պաշարների օգտագործման, պահպանության և հարստացման խնդիրները ***Թեմա 16.*** Մարդու բնապահպանություն:

Մ /բ- 0578 ՄաԹեմատիկա – (3 կրեդիտ)

Դասախոսություն - 24 ժամ, սեմինար - 24 ժամ, ինքն. - 42ժամ ,
3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացում դիտարկվում են վերլուծական երկրաչափության, դիֆերենցիալ և ինտռգրալ հաշվի, միացությունների, հավանականությունների տեսության և մաԹեմատիկական վիճակագրության տարրերը:
Ուսանողներին տալ գիտելիքներ տալ բազմությունների և միացությունների տեսության, մաԹեմատիկական տրամաբանության, վերլուծական երկարաչափության և մաԹեմատիկական անալիզի, թվերի տեսության, իրական թվերի դաշտի կառուցման մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- Կկարողանա` վերլուծական երկրաչափության, մաԹեմատիկական անալիզի, հավանականությունների տեսության, մաԹեմատիկական վիճակագրության որոշ բաժիններ
- Կիմանա` կառուցել գրաֆիկներ, հաշվել ընտրանքային միջինը, մաԹեմատիկական սպասումը, դիսպերսիա, կառուցել հիստոգրամներ:
- Կտիրապետի` վերլուծական երկրաչափության, մաԹեմատիկական անալիզի, հավանականությունների տեսության, մաԹեմատիկական վիճակագրության որոշ բաժիններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բազմությունների տեսության տարրերը, գործողություններ նրանց հետ: ***Թեմա 2***. ՄաԹեմատիկական տրամաբանության տարրերը: ***Թեմա 3***.Միացությունների տեսության տարրերը ***Թեմա 4***. Վերլուծական երկրաչափության տարրերը: ***Թեմա 5.*** Արտապատկերումներ, համարժեք բազմություններ, հզորություն: ***Թեմա 6***. Ասույթների տրամաբանություն: ***Թեմա 7.*** Լուծելիության խնդիրը և նրա լուծումը: ***Թեմա 8***. Պրեդիկատներ: ***Թեմա 9***. Գործողություններ պրեդիկատների հետ: ***Թեմա 10***. Թեորեմ, հակադիր և հակադարձ թեորեմներ: ***Թեմա 11.*** Միացությունների տեսության տարրերը: ***Թեմա 12.*** Զուգորդություններ առանց կրկնությունների: Cnk տեսքի թվերի հատկությունները: Պասկալի եռանկյունը:

Սոցիալական վիճակագրություն--- (3 կրեդիտ)

Դասախոսություն—20 ժամ,սեմինար- 16 ժամ, ինքնուրույն- 54 ժամ
5-րդ կիսամյակ` ստուգարք

Կամընտրական դասընթացներ

Կն\Ֆ/բ -1426 Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն -- 2 կրեդիտ

60 ընդ. ժամ, դասախոսություն—18 ժամ., գործնական 14 ժամ, ինքնուրույն – 28 ժամ . 5-րդ կիսամյակ,ստուգարք

Նպատակը.

- ուսանողներին տալ գիտելիքներ պատերազմների, աղետների, արտակարգ իրավիճակներում տուժվածներին գրագետ և ճիշտ օգնություն կազմակերպելու մասին,
- զարգացնել անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածների վիճակը վերահսկելու և տեղափոխելու համար,
- զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն, պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում,
- ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ

Կրթական արդյունքները..

- Կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում
- Կատարել ստամոքսի լվացում,hոգնա
- Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ Ճ չափում
- Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ
- Տուժածի տեղափոխում
- կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1.. Հասկացություն տուժածի քննության մեթոդների մասին : ***Թեմա 2.*** Վերակենդանացման միջոցառումներ: ***Թեմա 3.*** Թունավորումներ: ***Թեմա 4.*** Վնասվածքներ :Փակ և բաց վնասվածքներ: ***Թեմա 5.***. Ջերմային խանգարումներ: Այրվածք:Ցրտահարում: ***Թեմա 6.*** .Արյունահոսություններ : ***Թեմա 7.*** Վիրակապու-թյուններ: ***Թեմա 8.*** Ինֆեկցիոն հիվանդություններ:Պատվաստումներ: ***Թեմա 9 .*** Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ:

Կ -0876 Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում-(2 կրեդիտ)

60 ընդ. ժամ, դասախոսություն- 18 ժամ., գործնական- 14 ժամ,ինքնուրույն—28 ժամ,
5-րդ կիսամյակ ստուգարք ,

Նպատակը.

- ուսանողներին մոտ զարգացնել գիտելիքների համակարգ հիվանդությունների վաղ հայտնաբերման և կանխարգելման եղանակների,

- նպաստել մինչբժշկական օգնության կազմակերպման, առողջ ապրելակերպի, անհրաժեշտ հմտությունների և կարողությունների ձևավորմանը,
- տալ գիտելիքներ աղետների օջախում տուժածներին առաջին օգնություն ցույց տալու, վիճակը վերահսկելու և տեղափոխելու վերաբերյալ:
- Ուսանողների մոտ զարգացնել բժշկա-հիգիենիկ դաստիարակություն,
- պատրաստել նրանց պրակտիկ աշխատանքի արտակարգ իրավիճակների պայմաններում, ճիշտ կազմակերպել խնամք և տեղափոխում հիվանդների և վիրավորների նկատմամբ

Կրթական արդյունքները.

- Կատարել վիրակապում, բեկակալի տեղադրում
- Կատարել ստամոքսի լվացում,հոգնա
- Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, Զ/ Ճ չափում
- Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժածների մոտ
- Տուժածի տեղափոխում
- կատարել արյունահոսության ժամանակավոր դադարեցում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1.. Հասկացություն հիվանդության մասին :Տուժածի քննության մեթոդները : ***Թեմա 1.***.. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ: ***Թեմա 2.***. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ: ***Թեմա 2.***. Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: ***Թեմա 3.***.. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: ***Թեմա 4.*** Արյունահոսություններ: ***Թեմա 5.*** Վիրակապություններ: ***Թեմա 6***.. Թունավորումներ: ***Թեմա 7.***. Ջերմային խանգա-րումներ: ***Թեմա 8.***.. Սեռավարակներ : Անվտանգ սեռական կապեր: ***Թեմա 9.***. Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ: ***Թեմա 10.***.. Վերակենդանացման միջոցառումներ: ***Թեմա 11.***.Վնասվածքներ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Պարտադիր դասընթացներ

<u>Հ/բ- 0340 Սոցիալական աշխատանքի սոցիոլոգիական հիմքերը- (6 կրեդիտ</u>)

Դասախոսություն - 42 ժամ,գործնական – 32 ժամ, ինքնուրույն -106 ժամ, կուրսային աշխատանք -- 6,7 , 1-ին կիսամյակ—քննություն:

Նպատակը.

- ուսանողների մոտ ձևավորել համալիր պատկերացումներ սոցիալական աշխատանքի՝ որպես մասնագիտական գործունեության մասին,
- ձևավորել պատկերացումներ սոցիալական աշխատանքի և հասարակական գիտությունների միջև գոյություն ունեցող կապի մասին,
- ձևավորել պատկերացումներ սոցիալական աշխատանքի ընդհանուր տեխնոլոգիաների, մեթոդների, հիմնական արժեքների և սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա սոցիալական աշխատանքի զարգացման պատմության մասին, գաղափարախոսության, հասկացական հիմքերի մասին,
- կհասկանա սոցիալական աշխատանքի հիմարարար արժեքներն ու սկզբունքները,
- կկարողանա ճիշտ կիրառել սոցիալական աշխատանքի մեթոդները:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1</u>՝ Սոցիալական աշխատանքի զարգացման պատմությունը: ***<u>Թեմա 2՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքը որպես գիտություն և մասնագիտություն: ***<u>Թեմա 3</u>***՝ Սոցիալական աշխատանքը որպես գործունեության հատուկ ձև: ***<u>Թեմա 4՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքի էթիկական կոդեքսը: ***<u>Թեմա 5՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքի տեսական հիմքերը: ***<u>Թեմա 6</u>***՝ Սոցիալական աշխատանքի մեթոդները: ***<u>Թեմա 7՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաները:

<u>Հ/բ-1128 – Սոցիալական աշխատանքի ուղղություններ-1—(3 կրեդիտ</u>)

Դասախոսություն - 24 ժամ,գործնական – 20 ժամ, 6-րդ կիսամյակ—քննություն:

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին սոցիալական իմստիտուտների, մասնավորապես առողջապահության, կրթության, ընտանիքի և այլ ինստիտուտների կառուցվածքի հիմնական գործառույթների, բաղկացուցիչ տարրերի, դրանցում իրականացվող սոցիալական աշխատանքի հիմնական ուղղությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կիմանա սոցիալական ինստիտուտների գործառնման մեխանիզմները,
2. կհասկանա յուրաքանչյուր ինստիտուտում իրականացվող սոցիալական ուղղությունները,
3. կկարողանա վերլուծել սոցիալական աշխատանքի ուղղությունները միջազգային փորձի համատեքստում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. «Սոցիալական ինստիտուտ» հասկացության էությունը: ***Թեմա2*** Առողջապա-հության ինստիտուտը՝ որպես սոցիալական ինստիտուտ: ***Թեմա 3 .*** Սոցիալական աշխատանքի խնդիրներն առողջապահության ոլորտում: ***Թեմա 4.*** Սոցիալական աշխատանքը և սոցիալական ծառայություններն առողջապահության ոլորտում: ***Թեմա 5*** Սոցիալական աշխատանքը կրթության բնագավառում: ***Թեմա 6 .*** Սոցիալական աշխատողի դերը նախադպրոցական հաստատություններում: ***Թեմա 7 .*** Սոցիալական աշխատանքը դպրոցում: ***Թեմա 8.*** Ընտանիքի հետ սոցիալական աշխատանքի բնույթը: ***Թեմա 9.*** Ընտանեկան և ամուսնական թերապիաների կիրառումը ընտանիքների հետ սոցիալական աշխատանքում:

<u>Հ/բ-1128 – Սոցիալական աշխատանքի ուղղություններ-2—(5 կրեդիտ</u>)

դասախոսություն - 36 ժամ, գործնական-24,

7- կիսամյակ ՝ քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին սոցիալական իմստիտուտների, մասնավորապես առողջապահության, կրթության, ընտանիքի և այլ ինստիտուտների կառուցվածքի հիմնական գործառույթների, բաղկացուցիչ տարրերի, դրանցում իրականացվող սոցիալական աշխատանքի հիմնական ուղղությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կիմանա սոցիալական ինստիտուտների գործառնման մեխանիզմները,
2. կհասկանա յուրաքանչյուր ինստիտուտում իրականացվող սոցիալական ուղղությունները,
3. կկարողանա վերլուծել սոցիալական աշխատանքի ուղղությունները միջազգային փորձի համատեքստում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. «Սոցիալական ինստիտուտ» հասկացության էությունը: ***Թեմա2*** Առողջապա-հության ինստիտուտը՝ որպես սոցիալական ինստիտուտ: ***Թեմա 3 .*** Սոցիալական աշխատանքի խնդիրներն առողջապահության ոլորտում: ***Թեմա 4.*** Սոցիալական աշխատանքը և սոցիալական ծառայություններն առողջապահության ոլորտում: ***Թեմա 5*** Սոցիալական աշխատանքը կրթության բնագավառում: ***Թեմա 6 .*** Սոցիալական աշխատողի դերը նախադպրոցական հաստատություններում: ***Թեմա 7 .*** Սոցիալական աշխատանքը դպրոցում: ***Թեմա 8.*** Ընտանիքի հետ սոցիալական աշխատանքի բնույթը: ***Թեմա 9.*** Ընտանեկան և ամուսնական թերապիաների կիրառումը ընտանիքների հետ սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 10.*** Ընտանեկան սոցիալական ծառայությունները և դրանց տեսակները:

<u>Հ/բ -0337 Սոցիալական աշխատանքի պատմություն—(4 կրեդիտ</u>)

դասախոսություն - 32 ժամ, գործնական-24, ինքնուրույն – 64 ժամ,

1- կիսամյակ ՝ քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելքներ «Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության ծագման և զարգացման պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կիմանա մասնագիտության ծագման և զարգացման գործընթացի մասին, կհասկանա «Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության առանձնահատկությունները,
2. կկարողանա պատկերացում կազմել «Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության մասին ինչպես ՀՀ-ում, այնպես էլ այլ երկրներում,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքի ընդհանուր բնութագիրը: ***Թեմա 2*** Սոցիալական աշխատանքի՝ որպես մասնագիտության առաջացման և ձևավորման գործընթացի տրամա-բանությունը: ***Թեմա 3*** Բարեգործությունը և սոցիալական աշխատանքը: ***Թեմա 4***՝ Եկեղեցական բարեգործությունը և սոցիալական աշխատանքի հիմքերը: ***Թեմա 5***՝ Սոցիալական աջակցության համակարգի ձևավորումը: ***Թեմա 6***՝ Սոցիալական աշխատանքի ինստիտուտը: ***Թեմա 7***՝ Սոցիալական աշխատանք մասնագիտության ձևավորման և զարգացման նախադրյալները ՀՀ-ում: ***Թեմա 8***՝ Ժամանակակից սոցիալական աշխատանք:

Հ/բ-1150 Սոցիալական աշխատանքի էթիկական հիմքերը-(3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական-24 ժամ, ինքնուրույն – 42 ժամ,
1-ին կիսամյակ ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել սոցիալական աշխա-տողների Միջազգային ֆեդերացիայի կողմից ընդունված «Սոցիալական աշխատանքի էթիկա. սկզբունքներ և ստանդարտներ» փաստաթղթին, սոցիալական աշխատանքի էթիկական կողմերի յուրահատկությանը, սոցիալական աշխատողի, որպես մասնագետի, ինչպես նաև այդ մասնագիտությունն ընտրած մար-դու (իբրև անհատի) առջև դրվող պահանջներին:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կկարողանա ներկայացնել և մեկնաբանել սոցիալական աշխատողների Միջազգային ֆեդերացիայի կողմից ընդունված «Սոցիալական աշխատանքի էթիկա. սկզբունքներ և ստանդարտներ» փաստաթուղթը:
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքի մասնագիտական կոդեքսը, մասնագիտական արժեքները և սկզբունքները:
3. կկարողանա նկարագրել սոցիալական աշխատողի պարտավորություն-ներն ու իրավունքները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մարդը և միջավայրը, էթիկետ և էթիկա: ***Թեմա 2***՝ Սոցիալական աշխատանքի կոդեքսը: ***Թեմա 3***՝ Մասնագիտական արժեքներ, սոցիալական աշխա-տանքի սկզբունքներ: ***Թեմա 4***՝

Սոցիալական աշխատողների պարտավորու-թյուններն ու իրավունքները: ***Թեմա 5***՝ Սոցիալական աշխատողների Միջազգային Ֆեդերացիայի կողմից ընդունված «Սոցիալական աշխատանքի էթիկա. սկզբունքներ և ստանդարտներ» փաստաթուղթը: ***Թեմա 6***՝ Մասնագիտական հատկություններ, որոնք պարտադիր են սոցիալական աշխատողի համար և հատկություններ, որոնք անթույլատրելի են այդ աշխատանքում:

Տ/բ-1291 Ժողովրդագրություն և սոցիալական վիճակագրություն-(3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական-24, ինքնուրույն – 42 ժամ,
1-ին կիսամյակ- ստուգարք,

Նպատակը.

1. ուսոնողներին ծանոթացնել սոցիալական վիճակագրական հետազոտությունների, ժողովրդագրության օբյեկտին,հիմնական ուղղություններին,գործընթացներին , բնակչության սեռատարիքային կազմի փոփոխություններին , որոշակի ժամանակահատվածում դրանց դինամիկային,
2. ուսանողների մոտ ձևավորել սոցիալական վիճակագրության և ժամանակակից ժողովրդագրության հիմնական տեսական և էմպիրիկ մոտեցումների վերաբերյալ գիտելիքներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը**.**

1. կիմանա սոցիալական վիճակագրության, ժողովրդագրության հիմնական տեսական և էմպիրիկ առանձնահատկությունները, սկզբունքները
2. կտիրապետի սոցիալական վիճակագրության և ժողովրդագրության գործնական հմտությունների,
3. կկարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. կատարել զանգվածային վիճակագրական հիմնական ուսումնասիրություններ, մեկնաբանել, բացատրել ժողովրդագրական շարժերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ժողովրդագրություն առարկան, նպատակը, խնդիրները: ***Թեմա 2***՝ Ժողովրդագրության հետազոտության մեթոդները: ***Թեմա 3***՝ Սոցիալական վիճակագրական ուսումնասիրությունների դերը ժողովրդագրության մեջ: ***Թեմա 4***՝ Բնակչության վերարտադրությունը, որպես ժողովրդագրության ուսումնասիրման հիմնական առարկա, դրա վիճակագրական ուսումնասիրությունը: ***Թեմա 5***՝ Միգրացիաները որպես վիճակագրության ուսումնասիրության առարկա: ***Թեմա 6***՝ Մարդահամարները, որպես ժողովրդագրական գործընթացներ, դրանց վիճակագրական ուսումնասիրությունը: ***Թեմա 7***՝ Աշխարհի բնակչության կրոնական կազմը: Կրոնների տարածման վիճակագրությունը: ***Թեմա 8***՝ Բնակչության բնական շարժը արտասահմանյան երկրներում:

Հ/բ-0326 Սոցիալական աշխատանքի հիմունքներ – (6 կրեդիտ)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
2-րդ կիսամյակ-քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համալիր պատկերացումներ սոցիալական աշխատանքի՝ որպես մասնագիտական գործունեության, սոցիալական աշխատանքի և հասարակական գիտությունների միջև գոյություն ունեցող կապի, սոցիալական աշխատանքի ընդհանուր տեխնոլոգիաների, մեթոդների, հիմնական արժեքների և սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի զարգացման պատմության մասին, գաղափարախոսության, հասկացական հիմքերի մասին,
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքի հիմարարար արժեքներն ու սկզբունքները,
3. կկարողանա ճիշտ կիրառել սոցիալական աշխատանքի մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքի զարգացման պատմությունը: ***Թեմա 2՝*** Սոցիալական աշխատանքը որպես գիտություն և մասնագիտություն: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական աշխատանքը որպես գործունեության հատուկ ձև: ***Թեմա 4՝*** Սոցիալական աշխատանքի էթիկական կոդեքսը: ***Թեմա 5՝*** Սոցիալական աշխատանքի տեսական հիմքերը: ***Թեմա 6՝*** Սոցիալական աշխատանքի մեթոդները: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալական աշխատանքի տեխնոլո-գիաները:

Հ/բ- 0336 Սոցիալական աշխատանքի հոգեբանական հիմքերը -(2 կրեդիտ)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
2-րդ կիսամյակ քննություն,

Նպատակը.

Դասավանդումը կենտրոնանում է այն գիտելիքների և հմտությունների վրա, որոնք անհրաժեշտ են «Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտությունն ուսումնասիրող ուսանողների հոգեբանական տեսական կողմնորոշվածության համար:

Թեմա 1՝ Հոգեբանության առարկան, խնդիրները, հոգեկան գործընթացներ՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, կամք, զգացմունքներ: ***Թեմա 2՝*** Հոգեկանի հատկությունները. խառնվածք, բնավորություն,ընդունակություն: ***Թեմա 3՝*** Անձի տեսություններ: ***Թեմա 4*** Զ. Ֆրոյդի հոգեվերլուծական տեսույթունը, Ա. Ադլերի անձի տեսության կիրառումը սոցիալական աշխատանքում: Կարլ Գուստավ Յունգի տեսության հիմնական դրույթները: Անձի տեսությունը ըստ Մասլոուի: Անձի զարգացման հոգե-սոցիական ուղղությունը: Է. Էրիկսոնի անձի զարգացման փուլերը: ***Թեմա 5՝*** Անձը և նրա ինքնագիտակցությունը: “Ես” կոնցեպցիան և դրա բաղադրիչները: Հոգեբանական “Ես”-ը և դրա ենթակառուցվածքները: “Ես”

կոնցեպցիայի սոցիալական կողմերը: Խումբ, դեր և ինքնագիտակցություն: **Թեմա 6՝** Ինքնազնահական և միջազնձնային հաղորդակցություն: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալական դիրքորոշումներ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կիմանա անձի տեսությունների կիրառման մասին,
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքում հմտությունների կիրառության մասին,
3. կկարողանա ադեկվատ կողմնորոշվածության արդյունքում կիրառել գործնական մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հոգեբանության առարկան, խնդիրները, հոգեկան գործընթացներ՝ զգայություն, ընկալում, ուշադրություն, հիշողություն, կամք, զգացմունքներ: ***Թեմա 2՝*** Հոգեկանի հատկությունները. խառնվածք, բնավորություն,ընդունակություն: ***Թեմա 3՝*** Անձի տեսություններ: ***Թեմա 4*** Զ. Ֆրոյդի հոգեվերլուծական տեսույթունը, Ա. Ադլերի անձի տեսության կիրառումը սոցիալական աշխատանքում: Կարլ Գուստավ Յունգի տեսության հիմնական դրույթները: Անձի տեսությունը ըստ Մասլոուի: Անձի զարգացման հոգե-սոցիական ուղղությունը: Է. Էրիկսոնի անձի զարգացման փուլերը: ***Թեմա 5՝*** Անձը և նրա ինքնագիտակցությունը: "Ես" կոնցեպցիան և դրա բաղադրիչները: Հոգեբանական "Ես"-ը և դրա ենթակառուցվածքները: "Ես" կոնցեպցիայի սոցիալական կողմերը: Խումբ, դեր և ինքնագիտակցություն: **Թեմա 6՝** Ինքնազնահական և միջազնձնային հաղորդակցություն: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալական դիրքորոշումներ:

Փ/Բ 1242 Սոցիալական աշխատանքի իրավական հիմքերը - (4 կրեդիտ)

դասախոսություն - 32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 64 ժամ,
2-րդ կիսամյակ -քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել սոցիալական աշխատանքի իրավական հիմքը կազմող օրենսդրական ակտերի և բնակչության առանձին խմբերի սոցիալական պաշտպանության համակարգերի հետ: Դասընթացը ենթադրում է նաև միջազգային համաձայնագրերի և հռչակագրերի ուսումնասիրություն, որոնք առնչվում են մարդու հիմնարար իրավունքների և ազատությունների հետ՝ դրանով իսկ հանդիսանալով սոցիալական աշխատողի մասնագիտական գործունեության իրավական հիմքը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա.

1. սահմանել «նորմ», «օրենք», « նորմատիվ իրավական ակտ», «իրավունք»

հասկացությունները և նշել վերջիններիս տեսակները,
2. բնութագրել իրավաստեղծ գործունեության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում,
3. ներկայացնել ՀՀ Սահմանադրության հիմնական դրույթները, ՀՀ սոցիալական օրենսդրության հիմքը կազմող հիմնական օրենքները պետական կենսաթոշակների, նպաստների, սոցիալական աջակցության և բնակչության զբաղվածության վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝ ՀՀ Սահմանադրությունը որպես իրավական, սոցիալական, ժողովրդավարական պետության գործունեության հիմք: ***Թեմա 2*** ՝ Իրավաստեղծ գործունեություն և իրավաստեղծ գործունեության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում: ***Թեմա 3*** ՝ ՀՀ Ընտանեկան օրենսգիրքը որպես ՀՀ-ում ընտանիքի հետ իրականացվող սոցիալական աշխատանքի իրավական կարգավորման հիմք: ***Թեմա 4*** ՝Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների խնամքի կազմա կերպման ձևերը ՀՀ-ում: ***Թեմա 5*** ՝ ՀՀ Աշխատանքային օրենսգիրքը որպես ՀՀ-ում աշխատանքային հարաբերությունների կարգավորման իրավական հիմք. Զբաղվածության ոլորտում իրականացվող սոցիալական քաղաքականությունը և հիմնական ծրագրերը: ***Թեմա 6*** ՝ Սոցիալական աջակցության մասին ՀՀ օրենքը որպես սոցիալական աջակցության ոլորտի պետական կարգավորման իրավական մեխանիզմ: ***Թեմա 7*** ՝ Պետական կենսաթո-շակային համակարգը ՀՀ-ում: ***Թեմա 8*** ՝ ՀՀ օրենքը պետական նպաստների մասին: ***Թեմա 9*** ՝Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը:

<u>**Հ/բ -0344 Սոցիալական աշխատանքի մեթոդներ- (5 կրեդիտ**</u>)
դասախոսություն - 32 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 86 ժամ, 3-րդ կիսամյակ քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացը ծանոթացնում է ուսանողներին սոցիալական աշխատանքի մե-թոդների ամբողջության հետ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի բոլոր մեթոդների վերաբերյալ,
2. կհասկնա վերլուծել հիմնախնդիրները և դրանց համապատասխան ընտրել սոցիալական աշխատանքի մեթոդը,
3. կկարողանա պլանավորել միջամտության ընթացքը ըստ փուլերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝ Մեթոդ հասկացությունը սոցիալական աշխատանքում, սոցիալական աշխատանքի մեթոդների պատմական զարգացման համառոտ ակնարկ: ***Թեմա 2*** ՝ Անհատական աշխատանքը որպես սոցիալական աշխատանքի մեթոդ, դրա նպատակները և առանձնահատկությունները: ***Թեմա 3*** ՝ Անհատական աշխատանքի փուլերը: ***Թեմա 4*** ՝ Անհատական աշխատանք իրականացնելու համար սոցիալական աշխատողին անհրաժեշտ հմտությունները: ***Թեմա 5*** ՝ Ընտանեկան աշխատանքը որպես սոցիալական աշխատանքի մեթոդ, դրա նպատակները և

առանձնահատկությունները: ***Թեմա 6*** Ընտանեկան աշխատանքի փուլերը: ***Թեմա 7*** Ընտանեկան աշխատանք իրականացնելու համար սոցիալական աշխատողին անհրաժեշտ հմտությունները: ***Թեմա 8*** Խմբային աշխատանքը որպես սոցիալական աշխատանքի մեթոդ, դրա նպատակները և առանձնահատ կությունները: ***Թեմա 9*** Խմբերի տիպերը խմբային սոցիալական աշխատանքում: Թեմա 10՝ Խմբային աշխատանքի փուլերը: ***Թեմա 11՝*** Խմբային աշխատանք իրականացնելու համար սոցիալական աշխատողին անհրաժեշտ հմտությունները: ***Թեմա 12*** Համայնքային աշխատանքը որպես սոցիալական աշխատանքի մեթոդ, դրա նպատակները և առանձնահատկությունները: ***Թեմա 13*** Համայնքային աշխատանքի տիպերը /ըստ մոտեցումների/: ***Թեմա 14*** Համայնքային աշխատանքի փուլերը:

Հ/բ -0345 Սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաներ- (7 կրեդիտ)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 40 ժամ, ինքնուրույն – 128 ժամ,
3-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացը հնարավորություն է տալիս ծանոթացնել ուսանողներին սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաներին, դրանց դասակարգմանը յուրացնել սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաների կիրառման առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաների բնորոշումը, դասակարգումը, կիրառման սկզբունքները,
2. կհասկանա տարբերակումը սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաները սոցիալական տեխնոլոգիաներից,
3. կկարողանա կիրառել սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաները սոցիալական աշխատանքի համապատասխան բնագավառում:

Բովանդակություն.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքի տեխնոլոգիաների տեսական հիմքերը: **Թեմա 2՝** Սոցիալական տեխնոլոգիաների դասակարգումը: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական գնահատում: ***Թեմա 4՝*** Սոցիալական կանխատեսում: ***Թեմա 5՝*** Սոցիալական կանխարգելում: Թեմա 6՝ Սոցիալական վերականգնում: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալական պլանավորում: ***Թեմա 8՝*** Հարցազրույցի տեխնոլոգիան սոցիալական աշխատանքում. Նպատակը, խնդիրները: ***Թեմա 9՝*** Սոցիալական աշխատանքի հարցազրույցի տեսակները և փուլերը: ***Թեմա 10՝*** Հարցազրույց վարելու հիմնական կանոնները, սկզբունքները և հմտությունները:

Հ/բ-0339 *Հետազոտության մեթոդները սոցիալական աշխատանքում*- (6 կրեդիտ)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
3-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ սոցիալական աշխատանքի հետազոտական մեթոդների վերաբերյալ, նրանց մոտ ձևավորել հետազոտական տարբեր գործընթացների իրականացման և մեթոդների կիրառման հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա թե ինչպես է իրականացվում սոցիալական աշխատանքի հետազոտությունը,
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքում հետազոտությունների անհրաժեշտու- թյունը,
3. կկարողանա իրականացնել սոցիալական աշխատանքին վերաբերող սոցիալական հետազոտություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքը և հետազոտության գործընթացը: ***Թեմա 2՝*** Սոցիալական հետազոտության փուլերը: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական աշխատանքում հետազոտության մեթոդոլոգիայի և մեթոդիկայի տեսական ասպեկտները: **Թեմա 4՝** Գիտական ճանաչողության ձևերը: ***Թեմա 5՝*** Դիտման մեթոդ: ***Թեմա 6՝*** Չափում: ***Թեմա 7՝*** Գիտափորձը սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 8՝*** Հարցման մեթոդը սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 9՝*** Փաստաթղթերի վերլուծության մեթոդ: ***Թեմա10՝*** Սոցիալական աշխատանքի տեսական մեթոդները: ***Թեմա 11՝*** Սոցիալական գիտություններում հետազոտության էթիկական հիմնախնդիրները: ***Թեմա 12՝*** Մեկ դեպքի հետազոտում:

Հ/բ- 0342 Ինստիտուցիոնալ սոցիալական աշխատանք -1 **(6 կրեդիտ**)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
4-րդ կիսամյակ -քննություն,

Նպատակը.

Սույն դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին ընտանիքի՝ որպես սոցիալական ինստիտուտի և սոցիալական խմբի մեկնաբանության հիմնական մոտեցումներին, ընտանիքի տեսակներին և ընտանիքի ինստիտուտի գործառույթներին, ինչպես նաև ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի էությանը և բնույթին: Դասընթացը ենթադրում է նաև արդարադատության համակարգում սոցիալական աշխատանքի իրականացման հիմնական առանձնահատկությունների ուսումնասիրություն:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի մեջ ներառված ուսանողները դասընթացի ավարտից հետո պետք է.

1. ձեռք բերեն գիտելիքներ ընտանիքի մեկնաբանության հիմնական մոտեցումների մասին, ծանոթանան ընտանիքի ինստիտուտի հիմնական գործառույթներին, իմանան ընտանիքի տեսակները, կարողանան բնութագրել ընտանիքի դերը և տեղը ժամանակակից հասարակությունում,

2. բնութագրեն ընտանիքի համար գործող ծառայությունները և դրանց տեսակները, ներկայացնեն ընտանիքի հետ սոցիալական աշխատանքի նպատակները և իրականացման առանձնահատկությունները:
3. կիմանան արդարադատության համակարգում սոցիալական աշխատանքի իրականացման նպատակները և ներդրման պատմությունը,
4. նկարագրեն արդարադատության համակարգում սոցիալական աշխատողի գործառույթները
5. ներկայացնեն քրեական դատավարության ընթացքում սոցիալական աշխատանքի բնույթը և էությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝ Ընտանիքը որպես սոցիալական ինստիտուտ. ընտանիքի ինստիտուտի կառուցվածքի և գործունեության մեկնաբանության մոտեցումները: ***Թեմա 2*** ՝ Ընտանիքի տեսակները: ***Թեմա 3*** ՝ Ընտանիքի ինստիտուտի հիմնական գործառույթները: ***Թեմա 4*** ՝ Ընտանիքում ծագող հիմնախնդիրների տեսակները և «ընտանիքի խոցելիություն հասկացության մեկնաբանությունը: ***Թեմա 5*** ՝ Ընտանիքի համար գործող սոցիալական ծառայությունների բնույթը և վերջիններիս տեսակները: ***Թեմա 6*** ՝ Ընտանիքին ուղղված սոցիալական քաղաքականությունը ՀՀ-ում: ***Թեմա 7*** ՝ Ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի էությունը, նպատակները և իրականացման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 8*** ՝ Սոցիալական աշխատանքի իրականացման նպատակները և ներդրման պատմությունը արդարադատության համակարգում: ***Թեմա 9*** ՝ Սոցիալական աշխատողի գործառույթներն արդարադատության համակարգում: ***Թեմա 10*** ՝ Սոցիալական աշխատանքի առանձնահատկությունները քրեական դատավարության շրջանակներում: ***Թեմա 11*** ՝ Դատական համակարգը ՀՀ-ում: ***Թեմա 12*** ՝ Անչափահասների գործերով արդարադատության համակարգը ՀՀ-ում:

Հ/բ -1127 Սոցիալական աշխատանքի մոդելներ- (**6 կրեդիտ**)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
4-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակաուղղված է սոցիալական աշխատանքի տեսական մոտեցումների և մոդելների նկարագրությանը, տեսական հիմունքների մեկնաբանմանը: Այս դասընթացում արծարծվում են սոցիոլոգիական, հոգեբանական և փիլիսոփայական արմատներ ունեցող տեսական դրույթները, ինչպես նաև նրանց օգտագործման հնարավորությունները սոցիալական աշխատանքում: Դասընթացում ներկայացվում նաև սոցիալական աշխատանքի մոդելների ձևավորման սկզբունքները:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի մոդելների տեսական հիմունքները:
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքի մոդելների ձևավորման սկզբունքները
3. կկարողանա կիրառել այդ մոդելները պրակտիկայում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1՝ Ներածություն. սոցիալական աշխատանքիտեսական մոտեցումների և մոդելների դերն ու նշանակությունը: ***Թեմա 2*** ՝ Հոգեդինամիկ մոդելների շարք: ***Թեմա 3***՝ Համակարգային, էկոլոգիական մոդելները սոցիալական աշխատան քում: ***Թեմա 4***՝ Հումանիստական և էքզիստենցիալ մոդելների կիրառումը: ***Թեմա 5***՝ «Ճգնաժամի ինտերվենցիա» մոդելը և նրա օգտագործման ճանապարհները: ***Թեմա 6***՝ Խնդրի վրա կենտրոնացման մոդելը և նրա օգտագործման հնարավորությունները: ***Թեմա 7***՝ Բիհևիորիստական և կոգնիտիվ մոդելների շարք: ***Թեմա 8***՝ Մոդելների ընտրության չափանիշները դեպքի հետ աշխատելիս:

Հ/բ -1148 Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ- 1, (8 կրեդիտ)
դասախոսություն - 46 ժամ, գործնական- 36 ժամ, ինքնուրույն – 142 ժամ, լաբ.- 16 ժամ, 4-րդ կիսամյակ-քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի հիմնական նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել երեխաների հետ սոցիալական աշխատանքի սկզբունքների, նպատակների, ուղղությունների և առանձնահատկությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանանա երեխաների հետ աշխատելու մեթոդների մասին,
2. կհասկանա երեխաների սոցիալական պաշտպանության համակարգի և դրա գործառնման մեխանիզմների մասին,
   կկարողանա ձեռք բերել հմտություն պրակտիկ օրինակների վրա վերլուծելու
3. երեխաների պաշտպանության հիմնախնդիրները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մանկական սոցիալական ծառայությունների դասակարգումը /տարբեր երկրների փորձի վրա: ***Թեմա 2***՝ Երեխաների հետ աշխատելու և շփվելու հիմնական մեթոդները: ***Թեմա 3***՝ Սոցիալական աշխատանքը և երեխաները ծայրահեղ ռիսկային իրավիճակներում: ***Թեմա 4***՝ ՀՀ-ի երեխաների հանդեպ սոցիալական քաղաքականությունը: ***Թեմա 5***՝ Ծառայությունների դասակարգման չափանիշները. լրացնող, փոխարինող և վերականգնող ծառայություններ: ***Թեմա 6***՝ Հայաստանում երեխաների համար գործող արդի սոցիալական ծառայությունները և ծրագրերը: ***Թեմա 7***՝ Երեխաների ռիսկի խմբերը և նրանց հետ աշխատանքի առանձնահատկությունները:

Հ/բ -1148 Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ- 2, (8 կրեդիտ)
դասախոսություն - 46 ժամ, գործնական- 36 ժամ, ինքնուրույն – 142 ժամ, լաբ.- 16 ժամ, 5-րդ կիսամյակ քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների այն գիտելիքները և հմտությունները, որոնք հնարավորություն կտան նրանց ճիշտ և արդյունավետ կատարել սոցիալական աշխատանքը տարեց մարդկանց հետ՝ հաշվի առնելով այս խմբի այցելուների պահանջմունքները և առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա այն գիտելիքների և հմտությունների մասին, որոնք անհաժեշտ են տարեցների հետ սոցիալական աշխատանքի իրականացման համար,
2. կկարողանա ճիշտ և արդյունավետ կատարել սոցիալական աշխատանք տարեց մարդկանց հետ:

Բովանդակություն.

Թեմա 1՝ Ներածություն. ծանոթացում դասընթացի նպատակների հետ: ***Թեմա 2՝*** Տարեց մարդկանց հետ աշխատանքում սոցիալական աշխատողին անհրաժեշտ գիտելիքները: ***Թեմա 3՝*** Արժեքները տարեց մարդկանց հետ սոցիալական աշ-խատանքում: ***Թեմա 4՝*** Օգնող հարաբերությունների ստեղծման առանձնահատ-կությունները տարեց մարդկանց հետ սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 5՝*** Մեթոդի ընտրության և կիրառման խնդիրը տարեց մարդկանց հետ սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 6՝*** Մոդելի ընտրության և կիրառման խնդիրը տարեց մարդկանց հետ սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 7*** Սոցիալական աշխատանքի ծառայությունների մատուցման խնդիրը տարեց մարդկանց հետ սոցիալական աշխատանքում:

Հ/բ -0346 Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում - 1, (3 կրեդիտ)
Ինքնուրույն –50 ժամ, լաբ.- 40 ժամ, 3-րդ կիսամյակ- ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ զարգացնել սոցիալական աշխատանքի հետազոտություններ անցկացնելու և հետազոտական տարբեր մեթոդներ կիրառելու գործնական հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կազմել սոցիալական հետազոտության ծրագիր,
2. կկարողանա ստեղծել սոցիալական տեղեկատվության հավաքման տարբեր գործիքներ՝ հարցաթերթ, հարցազրույցի պլան, սոցիոմետրիկա-կան թեսթ, դիտարկման քարտ և այլն,
3. կկարողանա հավաքված սոցիալական քանակական տեղեկատվությունը նախապատրաստել մեքենայական մշակման:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական հետազոտության ծրագիր: ***Թեմա 2՝*** Հարցաթերթ: ***Թեմա 3՝*** Դիտարկում: ***Թեմա 4՝*** Հարցազրույց:

Հ/բ -0346 Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկում - 2, (2 կրեդիտ)

Ինքնուրույն –28 ժամ, լաբորատոր.- 32 ժամ, 4-րդ կիսամյակ- ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է սովորողների մոտ զարգացնել սոցիալական դեպքի վարման և կառավարման գործնական հմտություններ: Դասընթացի ընթացքում գործնական պարապմունքների միջոցով ուսանողները կզարգացնեն այցելուի կարիքների գնահատման, միջամտության պլանի կազմման, արդյունքների գնահատման, սոցիալական դեպքի քննարկման կազմակերպման վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անհատների և խմբերի հետ սոցիալական աշխատանքի հիմնա-կան մեթոդները,
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքի ծառայությունների ու հաստա-տությունների որոշումների ընդունման հիմնական մեթոդները,
3. կկարողանա տիրապետել սոցիալական պաշտպանության կառույց-ներում աշխատանքի հիմնական մասնագիտական տեխնոլոգիաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքի պրակտիկումի հիմնական սկզբունքները: ***Թեմա 2՝*** Արժեքներ և էթիկական նորմեր, հաղորդակցման, գնահատման, պլանավորման հմտություններ: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական աշխատողի հմտությունները և կարողությունները անհատական աշխատանքում: ***Թեմա 4՝*** Մասնագիտական հմտությունների կիրառումը անհատական սոցիալական տեխնոլոգիաներում:

Մ/բ 1109 Սոցիալական մանկավարժություն---(4 կրեդիտ)

դասախոսություն – 32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 64 ժամ, 5-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել դժվար իրավիճակներում հայտնված մարդկանց խմբերի հետ պրակտիկ աշխատանքում կիրառելի սոցիալ-մանկավարժական մասնագիտական գործունեությանը, դրա նպատակներին, խնդիրներին, առանձնահատկություններին և առանձին դրույթներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական մանկավարժության, որպես առանձին մասնագիտության դրույթները և առանձնահատկությունները,
2. կհասկանա սոցիալ-մանկավարժական օգնության և աջակցության հիմնական ողղությունները,
3. կկարողանա հասկանալ և վերլուծել սոցիալական մանկավարժության և սոցիալական աշխատանքի ընդհանրություններն ու տարբերությունները:

Բովանդակություն.

Թեմա 1՝ Ներածական դասախոսություն, ծանոթացում առարկային***: Թեմա 2՝*** Սոցիալ-մանկավարժական աջակցության էությունը: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալականացման անբարենպաստ պայմանների զոհերը. սոցիալական մանկավարժական գործունեության օբյեկտը: ***Թեմա 4՝*** Դաստիարակությունը որպես սոցիալական ինստիտուտ, բաղադրիչները. սոցիալական ադապտացիա, դեզադապտացիա, հետևանքները: ***Թեմա 5՝*** Սոցիալ-մանկավարժական աջակցության համակարգի կազմակերպումը: ***Թեմա 6՝*** Սոցիալական աշխատողի մանկավարժական մշակույթը: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալ-մանկավարժական աջակցության համակարգի կազմակերպման արտերկրի փորձը: ***Թեմա 8՝*** Ռիսկի խմբի երեխաների հետ սոցիալ-մանկավարժական աշխատանքի մեթոդիկան և տեխնոլոգիաները:

Հ/բ-1172 Ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի տեխnոլոգիաներ- (6 կրեդիտ)
դասախոսություն – 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
5-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացը ծանոթացնում է ուսանողներին ընտանեկան աշխատանքի նպատակների հետ, տալիս է նրանց այն գիտելիքները և հմտությունները, որոնք անհրաժեշտ են արդյունավետ ընտանեկան աշխատանք իրականացնելու համար: Դասընթացի շրջանակներում ուսանողները համակարգված պատկերացում ձեռք կբերեն ընտանեկան աշխատանքի ծագման, կայացման և զարգացման մասին, կծանոթանան դրա հիմնական մոդելներին և վերջիններիս հիմքում ընկած տեսությունների հետ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կիմանա ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի ծագման մասին,
2. Կհասկանա ինչպես համակարգված իրականացնել ընատանեկան սոցիալակն աշխատանք,
3. Կկարողանա տիրապետել ընտանեկան սոցիալական աշխատանքի հիմնական տեխնիկաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ընտանեկան աշխատանքը, դրա պատմական զարգացումը և արդի համատեքստը:

Թեմա 2՝ Ընտանեկան աշխատանքի նպատակները և հիմնական փուլերը: ***Թեմա 3***՝ Ընտանեկան աշխատանքի կառուցվածքային մոդելը, դրա տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 4***՝ Ընտանեկան աշխատանքի հոգեվերլուծական մոդելը դրա տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 5***՝ Ընտանեկան աշխատանքի ենթափորձային մոդելը, դրա տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 6***՝ Ընտանեկան աշխատանքի վարքաբանական մոդելը, դրա տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 7***՝ Ընտանեկան աշխատանքի բոուենյան մոդելը դրա տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 8***՝ Ընտանեկան աշխատանքի համակարգային և ռազմավարական մոդելները, դրանց տեխնիկաները և կիրառումը: ***Թեմա 9***՝ Ընտանեկան աշխատանքի ժամանակակից զարգացումը . ուղղություններ և միտումներ:

Հ/բ 0348 Կոնֆլիկտաբանության տեսություն և պրակտիկա -(6 կրեդիտ)
դասախոսություն – 42 ժամ, գործնական- 24 ժամ,լաբորատոր -16ժամ, ինքնուրույն – 98 ժամ, 6-րդ կիսամյակ-քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել «Կոնֆլիկտաբանություն» առարկայի էությունը, հիմնական կոնֆլիկտաբանական տեսությունները, ինչպես նաև սովորեցնել ուսանողներին կիրառել պրակտիկայում տարբեր տիպի կոն-ֆլիկտների վերլուծական մոդելներ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կիմանա կոնֆլիկտների ծագման պատճառները, զարգացման օրինա-չափություններն ու դինամիկան,
2. կկարողանա վերլուծել իր մասնագիտական պրակտիկայում առավել հաճախ հանդիպող կոնֆլիկտները,
3. կկարողանա ինքնուրույն մշակել հնարավոր մոտեցումներ կոնֆլիկտի լուծման կամ մեղմացման համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Կ.Մարքսի դիալեկտիկական տեսությունը: ***Թեմա 2***՝ Ռ.Դարենդորֆի կոնֆլիկտի դիալեկտիկական տեսությունը: ***Թեմա 3***՝ Գ.Զիմմելի կոնֆլիկտի ֆունկցիոնալիստական տեսությունը: ***Թեմա 4***՝ Լ.Կոզերի տեսությունը: ***Թեմա 5***՝ Միջանձնային կոնֆլիկտներ: ***Թեմա 6***՝ Ընտանեկան կոնֆլիկտներ: ***Թեմա 7***՝ Կոնֆլիկտների ազդեցությունը սոցիալական վարքի ձևավորման վրա: ***Թեմա 8***՝ Կոնֆլիկտների վերլուծության մոդելներ: ***Թեմա 9***՝ Կոնֆլիկտների կառավարումը և լուծում:

Հ/բ 1145 Սոցիալական դեպքի կառավարում –(6 կրեդիտ)
դասախոսություն – 42 ժամ, գործնական- 24 ժամ,լաբորատոր -16 ժամ, ինքնուրույն – 98 ժամ, 6-րդ կիսամյակ - քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողների գիտելիքները սոցիալական աշխատանքի մեթոդներից մեկի ՝ սոցիալական դեպքի կառավարման էության, նպատակների, խնդիրների և գործառույթների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական դեպքի կառավարման համար անհրաժեշտ գիտելիքների և հմտությունների մասին,
2. կհասկանա սոցիալական դեպքի կառավարման, այցելուի սպասարկման անհատական ծրագրի կազմելը,
3. կկարողանա ձեռք բերել սոցիալական դեպքի քննարկման իրականացման գիտելիքներ և հմտություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական դեպքի կառավարման էությունը, նպատակները և խնդիրները միկրո և մակրո մակարդակներում: ***Թեմա 2***՝ սոցիալական դեպքի կառավարման մեթոդի առաջացման և զարգացման հիմնական նախադրյալները: ***Թեմա 3***՝ սոցիալական դեպքի կառավարման հիմնական գործառույթները: ***Թեմա 4***՝ Գնահատումը սոցիալական դեպքի կառավարման մեջ: ***Թեմա 5***՝ Պլանավորումը սոցիալական դեպքի կառավարման մեջ:
Թեմա 6՝ Միջամտությունը սոցիալական դեպքի կառավարման մեջ.միջամտության ռազմավարությունները: ***Թեմա 7***՝ Արդյունքների գնահատումը սոցիալական դեպքի կառավարման մեջ: ***Թեմա 8***՝ Շարունակական վերահսկողությունը սոցիալական դեպքի կառավարման մեջ: ***Թեմա 9***՝ «Հուզական այրման» համախտանիշը և դրա կանխարգելման եղանակները: ***Թեմա 10***՝ Քննարկման տեսակները. սոցիալական դեպքի քննարկումը:

Հ/բ -1148 Սոցիալական աշխատանք խոցելի խմբերի հետ- 3, (7 կրեդիտ)

դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 120 ժամ, լաբ.- 16 ժամ, 6-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացն ուղղված է միգրանտների և իրավախախտների հետ իրակա-նացվող սոցիալական աշխատանքի ուսումնասիրությանը: Դասընթացի նպա-տակն է ծանոթացնել ուսանողներին բնակչության վերոգրյալ խմբերի հետ սոցիալական աշխատանքի իրականացման առանձնահատկություններին, հիմնական ուղղություններին և նպատակներին

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա.

1. բնորոշել «միգրացիա» հասկացությունը և ներկայացնել միգրացիան մեկնաբանող տեսությունները,

2. ներկայացնել սոցիալական աշխատանքի առանձնահատկությունները կամավոր միգրանտների և փախստականների հետ աշխատանքում,
3. բնութագրել իրավախախտ վարքը և վերջինիս տեսակները, ինչպես նաև ներկայացնել սոցիալական աշխատանքի նպատակները և առանձնահատկությունները ազատազրկված անձանց հետ աշխատանքում,
4. նկարագրել սոցիալական աշխատանքը համայնքում ուղղումն անցնող իրավախախտների հետ աշխատանքում՝ պրոբացիոն ծառայության շրջանակներում,
5. ներկայացնել սոցիալական աշխատանքի նպատակները, խնդիրները և առանձնահատկությունները անչափահաս իրավախախտների հետ աշխատանքում:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1՝</u> «Խոցելիություն» հասկացության բնորշումը: ***<u>Թեմա 2՝</u>*** Միգրացիայի ընդհանուր բնութագիրը և տեսակները: ***<u>Թեմա 3՝</u>*** Միգրացիան մեկնաբանող տեսությունները: ***<u>Թեմա 4՝</u>*** Միգրանտների սոցիալ-հոգեբանական հիմնախնդիրները: ***<u>Թեմա 5՝</u>*** Միգրացիոն քաղաքականություն. միգրացիոն քաղաքակա-նության առանձնահատկությունները ՀՀ-ում: ***<u>Թեմա 6՝</u>*** Փախստականների և կա-մավոր միգրանտների հետ սոցալական աշխատանքի առանձնահատկու-թյունները: ***<u>Թեմա 7՝</u>*** «Իրավախախտ վարք» հասկացության ընդհանուր բնութագիրը և իրավախախտ վարքը մեկնաբանող տեսությունները: ***<u>Թեմա 8՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքի իրականացման հնարավորությունները քրեական դատավարության ընթացքում: ***<u>Թեմա 9՝</u>*** Սոցիալական աշխատանքի առանձնա-հատկությունները ազատազրկված անձանց հետ աշխատանքում: ***<u>Թեմա 10՝</u>*** Սոցիալական աշխատանք այլընտրանքային պատժաների ենթարկված անձանց հետ:

<u>Հ/բ 0341 Սոցիալական քաղաքականության հիմունքներ—(6 կրեդիտ</u>)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
7-րդ կիսամյակ-քննություն,

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին սոցիալական քաղաքա-կանության բովանդակությանը, նպաստել սոցիալական հիմնախնդիրների լուծման եղանակների ու սոցիալական պաշտպանության մեխանիզմների վերլուծության ունակությունների ու հմտությունների ձեռքբերմանը:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական քաղաքականության առանձնահատկությունները,
2. կհասկանա սոցիալական պաշտպանության ուսումնասիրման մեթոդ-ները,
3. կկարողանա հետազոտել սոցիալական հիմնախնդիրները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական քաղաքականության ուսումնասիրման տեսամեթոդա-բանական հիմքերը: **Թեմա 2**՝ Սոցիալական քաղաքականության էությունն ու գործառույթները: **Թեմա 3՝** Սոցիալական քաղաքականության կառուցվածքը, օբյեկտը և սուբյեկտը: **Թեմա 4՝** Սոցիալական քաղաքականությունը և մարդու իրավունքները: **Թեմա 5**՝ Սոցիալական քաղաքականության մոդելները: *Թեմա 6*՝ Սոցիալական քաղաքականություն և սոցիալական պաշտպանություն: ***Թեմա 7՝*** Պետական սոցիալական ապահովագրության քաղաքականություն: ***Թեմա 8՝*** Սոցիալական քաղաքականությունը և սոցիալական խմբերը: ***Թեմա 9***՝ Սոցիալական ծառայություններ: ***Թեմա 10***՝ Սոցիալական քաղաքականությունը Հայաստանում:

Հ/բ 1173 Սոցիալական կառավարում -- (6 կրեդիտ)
դասախոսություն - 42 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 106 ժամ,
7-րդ կիսամյակ- քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ պարկերացում ձևավորել սոցիա-լական ոլորտի կազմակերպությունների, սոցիալական մենեջմենթի էության և գործառույթների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մենեջմենթի գիտելիքների մասին, հատկապես սոցիալական մենեջմենթի էության մասին,
2. կիասկանա կազմակերպության էության և կարևոր բաղադրիչների մասին,
3. կկարողանա իրականացնել կազմակերպության վերլուծություն: Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մենեջմենթ հասկացությունը, մենեջմենթի հիմնական գործառույթները և մակարդակները: ***Թեմա 2***՝ Սոցիալական մենեջմենթի էությունը, գործառույթները, տեսակները: ***Թեմա 3***՝ «Կազմակերպություն» հասկացությունը, կազմա-կերպության տարրերը, կազմակերպական մշակույթը: ***Թեմա 4***՝ Կազմակերպու-թյան կառուցվածքը. հիմնական մոտեցումները: ***Թեմա 5՝*** Կազմակերպություննե-րի տեսակները: ***Թեմա 6՝*** Թիմային աշխատանքի ձևերը կազմակերպություն-նում: ***Թեմա 7***՝ Կազմակերպության ՈՒԹՀՍ-վերլուծություն: ***Թեմա 8՝*** Սոցիալական մենեջմենթը և սոցիալական աշխատանքը:

Տ/բ -1292 Սոցիալական աշխատանքի տնտեսագիտություն -- (3 կրեդիտ)
դասախոսություն - 24 ժամ, գործնական- 8 ժամ, ինքնուրույն – 58 ժամ,
7-րդ կիսամյակ ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի շրջանակներում սոցիալական աշխատանքն ուսումնասիրվում է որպես պահանջմունքների բավարարմանն ուղղված ծառայություն, սոցիա-լական պաշտպանության

ոլորտը վեր է լուծվում հասարակության գործառ-նության տնտեսագիտական սկզբունքների տեսանկյունից:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1. կկարողանա տարբերակել անձնական և կոլեկտիվ պահանջմունքները,
2. կհասկանա պետական շահերի գերակայության խնդիրը սոցիալական քաղաքականության մշակման և սոցիալական աշխատանքի ձևավորման հարցում,
3. կիմանա ինչպես վերլուծել պահանջմունքների բավարարման հնարավո-րությունները պետական, մասնավոր և հասարակական սեկտորի ներքո: Բովանդակությունը.

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական աշխատանքի տնտեսական սկզբունքները: ***Թեմա 2***՝ Ապրանքները և ծառայությունները որպես պահանջմունքների բավարարման միջոց: ***Թեմա 3***՝ Ապրանքների և ծառայությունների արտադրություն: ***Թեմա 4***՝ Շահույթ հետապնդող և շահույթ չհետապնդող (հասարակական) կազմակերպու-թյունները: ***Թեմա 5***՝ Ապրանքների և ծառայությունների բաշխման համակարգերը: ***Թեմա 6***՝ Սոցիալական և տնտեսական ոլորտների փոխհարաբերությունները: ***Թեմա 7***՝ Սոցիալական աշխատանքի տնտեսական տարածքը:

Հ/բ 0338 Սոցիալական պաշտպանության համակարգը Հայաստանում --(3 կրեդիտ)
դասախոսություն - 24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 42ժամ,
7-րդ կիսամյակ- ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ-ում սոցիալական պաշտպանության համակարգի էությանը, գաղափարախոսական հենքին, համակարգի գործառնման մեխանիզմներին ու դրանց առանձնահատկու-թյուններին և համակարգի էական բացերին:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի արդյունքում ուսանողը.

1. կիմանա ՀՀ-ում սոցիալական պաշտպանության համակարգի մասին,
2. կհասկանա սոցիալական պաշտպանության համակարգը և դրա գործառնման մեխանիզմները,
3. կկարողանա ձեռք բերել հմտություն պրակտիկ օրինակներով վերլուծելու սոցիալական պաշտպանության հիմնախնդիրները և համակարգի բացերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ ՀՀ-ում սոցիալական պաշտպանության համակարգի էությունը: ***Թեմա 2***՝ Սոցիալական պաշտպանության կազմակերպման պատմությունը և զարգաց ման փուլերը ՀՀ-ում: ***Թեմա 3***՝ Սոցիալական աշխատանքը և սոցիալական քաղաքականությունը:
Թեմա 4՝Սոցիալական պաշտպանության բաղադրիչները. Լրացնող, փոխարինող և վերականգնող ծառայություններ: ***Թեմա 5***՝ Հայաստանում որոշ խոցելի խմբերի պաշտպանության համակարգերն

ու մեխանիզմները (հաշմանդամներ, ծերեր, երեխաներ, փախստականներ, ազգային փոքրամասնություններ):

<u>Հ/բ- 0342 Ինստիտուցիոնալ սոցիալական աշխատանք -2 (5 կրեդիտ</u>)
դասախոսություն - 32 ժամ, գործնական- 32 ժամ, ինքնուրույն – 86 ժամ, **Կրթական արդյունքները.**
Դասընթացի արդյունքում ուսանողը.

1. կիմանա ՀՀ-ում սոցիալական պաշտպանության համակարգի մասին,
2. կհասկանա սոցիալական պաշտպանության համակարգը և դրա գործառնման մեխանիզմները,
3. կկարողանա ձեռք բերել հմտություն պրակտիկ օրինակներով վերլուծելու սոցիալական պաշտպանության հիմնախնդիրները և համակարգի բացերը:

5-րդ կիսամյակ քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման նախադրյալների, առանձնահատ-կությունների, փուլերի, ինչպես նաև անհրաժեշտ գործոնների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման մեխանիզմների և առանձնահատկությունների մասին,
2. կհասկանա ժամանակակից սոցիալական աշխատանքի մասնագիտական լեզվին,
3. կկարողանա ճիշտ կազմակերպել սոցիալական աշխատանք:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա1</u>՝ Սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման առանձնա-հատկությունները: ***<u>Թեմա 2</u>***՝ Պրոֆեսիոնալիզմը սոցիալական աշխատանքում: ***<u>Թեմա 3</u>***՝ Սոցիալական աշխատանքի դպրոցները: ***<u>Թեմա 4</u>***՝ Տեխնոլոգիականա-ցումը որպես սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման պայման: ***<u>Թեմա 5</u>***՝ Գլոբալիզացիայի ազդեցությունը սոցիալական աշխատանքի ինս-տիտուցիոնալականացման վրա: ***<u>Թեմա 6</u>***՝ Օգնություն հասկացությունը, օգնող և պարաօգնող մասնագիտությունները. համեմատական վերլուծություն: ***<u>Թեմա 7</u>***՝ Խտրականության դեմ ուղղված սոցիալական աշխատանքի հայեցակարգը: ***<u>Թեմա 8</u>***՝ Սոցիալական աշխատանքի կայացման հիմնախնդիրները: ***<u>Թեմա 9</u>***՝ Սոցիալական օգնության մոդելների պատմական զարգացումը: ***<u>Թեմա 10</u>***՝ Երրորդ սեկտորը՝ որպես սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման գործոններից մեկը:

Հ/բ- 0342 Ինստիտուցիոնալ սոցիալական աշխատանք -3 (5 կրեդիտ)
դասախոսություն - 32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, լաբորատոր -16, ինքնուրույն – 78 ժամ, 6-րդ կիսամյակ- քննություն,

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ընդլայնել ուսանողների գիտելիքները սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման նախադրյալների, առանձնահատ-կությունների, փուլերի, ինչպես նաև անհրաժեշտ գործոնների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման
2. մեխանիզմների և առանձնահատկությունների մասին,

3. կհասկանա ժամանակակից սոցիալական աշխատանքի մասնագիտությունը, 4. կկարողանա ճիշտ կազմակերպել սոցիալական աշխատանք:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝ Սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման առանձնա-հատկությունները: ***Թեմա 2*** ՝ Պրոֆեսիոնալիզմը սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 3*** ՝ Սոցիալական աշխատանքի դպրոցները: ***Թեմա 4*** ՝ Տեխնոլոգիականա-ցումը որպես սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալականացման պայման: ***Թեմա 5*** ՝ Գլոբալիզացիայի ազդեցությունը սոցիալական աշխատանքի ինս-տիտուցիոնալականացման վրա: ***Թեմա 6*** ՝ «Օգնություն» հասկացությունը, օգնող և պարաօգնող մասնագիտությունները. համեմատական վերլուծություն: ***Թեմա 7*** ՝ Խտրականության դեմ ուղղված սոցիալական աշխատանքի հայեցակարգը: ***Թեմա 8*** ՝ Սոցիալական աշխատանքի կայացման հիմնախնդիրները: ***Թեմա 9*** ՝ Սոցիալական օգնության մոդելների պատմական զարգացումը: ***Թեմա 10*** ՝ Երրորդ սեկտորը՝ որպես սոցիալական աշխատանքի ինստիտուցիոնալա-կանացման գործոններից մեկը:

Հ/բ -1174 Մարդու վարքը սոցիալական միջավայրում - (3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, լաբորատոր -16 , ինքնուրույն – 34 ժամ,
6-րդ կիսամյակ - ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը կենտրոնանում է այն գիտելիքների և հմտությունների վրա, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական աշխատողներին մարդու վարքը ուսումնասիրելու և միջավայրային գործոնների դերը հասկանալու համար: Այս դասընթացի արդյունքում ուսանողները համապարփակ պատկերացում կկազմեն մարդու սոցիալական միջավայրի բոլոր բաղադրիչների, մասնավորապես ֆիզիկական, սոցիալական միջավայրերի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կիմանա մարդու սոցիալական միջավայրի բոլոր բաղադրիչների մասին,
2. Կհասկանա ինչ է ներկայացնում իրենից մարդու վարք և սոցիալական միջավայր հասկացությունները,
3. Կկարողանա ձեռք բերել անհրաժեշտ գիտելիքներ և հմատուիթյուններ մարդու վարքը ուսումնասիրելու համար:

Բովանդակություն.

Թեմա 1 ՝ Էկոլոգիական մոտեցումը սոցիալական աշխատանքում: ***Թեմա 2*** ՝ Հասարակությունը, մշակույթը, համայնքը և ֆիզիկական միջավայրը որպես մարդու վարքի համատեքստեր: ***Թեմա 3*** ՝ Կազմակերպությունները որպես մարդու վարքի համատեքստեր:
Թեմա 4 ՝ Կրթական հաստատությունները որպես մարդու վարքի համատեքստեր:***Թեմա 5*** ՝ Փոքր խմբերը որպես մարդու վարքի համատեքստեր:***Թեմա 6*** ՝ Ընտանիքը որպես մարդու վարքի համատեքստ: ***Թեմա 7*** ՝ Ժառանգական և կենսաբանական գործոնները որպես մարդու վարքի համատեքստ: **Թեմա 8** ՝ Ընտանիքի ստեղծումը տարբեր հասարակություններում:
Թեմա 9 ՝ Ընտանիքի փոխակերպումներ- ծնունդ, մանկիկություն և լեզու: *Թեմա 10* ՝ Երեխաների և ծնողների սոցիալականացումը: ***Թեմա 11*** ՝ Ընտանիքի փոխակերպումներ- մանկություն:

Փ/բ -0511 Մարդու իրավունքները և սոցիալական աշխատանքը -- (3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 42 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - ստուգարք
Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին գիտելիքներ տալ սոցիալական աշխատանքի և մարդու իրավունքի առնչությունների, դրանց ծագման և զարգացման փուլերի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մարդու իրավունքների գաղափարախոսության մասին,
2. կհասկանա սոցիալական աշխատանքի և մարդու իրավունքի միջև փոխառնչությունները,
3. կկարողանա պատկերացում ունենալ մարդու իրավունքների պաշտ-պանության երաշխիքների և դրանց գործառնման վերաբերյալ պե-տության և հանրության տարբեր շերտերի պարտավորությունների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝ Մարդու իրավունքների գաղափարը. ծագումը և զարգացումը: ***Թեմա 2*** ՝ Սոցիալական աշխատանքի զարգացման պատմության և մարդու իրավունքների վերաբերյալ գաղափարների զարգացման առնչությունները: ***Թեմա 3*** ՝ Մարդու իրավունքը և միջազգային սոցիալական աշխատանքը: ***Թեմա 4*** ՝ Իրավունքների սկզբունքները: ***Թեմա 5*** ՝ Իրավունք և պաշտպանություն:

Թեմա 6՝ ՄԻՎՀԾՆ մեթոդաբանությունը և ծրագրերի կազմումը. կիրառումը սոցիալական աշխատանքում:

<u>Հ/բ 1174 Սոցիալական վերահսկողություն և շեղվող վարք --(3 կրեդիտ)</u>
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 42 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նվիրված է շեղվող վարքի ուսումնասիրությանը: Դասընթացը ենթադրում է նաև շեղվող վարքի նկատմամբ կիրառվող սոցիալական վերահսկողության, վերջինիս մեխանիզմների, իրականացման մեթոդների և գործառույթների վերլուծության իրականացումը:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կիմանա շեղվող վարքի սահմանումը, կկարողանա ներկայացնել վարքի շեղման մակարդակները, շեղվող վարքի բնութագրման չափանիշները և այն բնութագրող հիմնական դրույթները,
2. Կհասկանա շեղվող վարքի զարգացման և դրսևորման փուլերը, կկարողանա ունենալ հստակ պատկերացումներ վերջինիս տիպաբանության և այն տեսությունների մասին, որոնք ուղղված են մեկնաբանելու շեղվող վարքը:
3. Կկարողանա ներկայացնել <<սոցիալական վերահսկողություն>> հասկացության մեկնաբանությունը, ներկայացնել սոցիալական վերահսկողությունը մեկնաբանող սոցիոլոգիական տեսությունները և նկարագրել գործառույթները:

Բովանդակություն.

Թեմա 1՝ <<Սոցիալական վերահսկողություն>> հասկացության մեկնաբանությունը. Սահմանումներ, բնորոշումներ:***Թեմա 2՝*** Սոցիալական վերահսկողության մեթոդները և գործառույթները: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական վերահսկողությունը մեկնաբանող սոցիոլոգիական տեսությունները: ***Թեմա 4՝*** Սոցիալական աշխատանքը որպես սոցիալական վերահսկողության սուբյեկտ: ***Թեմա 5՝*** <<Շեղվող վարք>> հասկացության մեկնաբանությունը և հիմնական սահմանումները: **Թեմա 6՝** Վարքի շեղման մակարդակները և շեղվող վարքի տեսակները: ***Թեմա 7՝*** Շեղվող վարքը մեկնաբանող հոգեբանական մոտեցումները: ***Թեմա 8՝*** Շեղվող վարքի մեկնաբանությունը ներկայացնող կենսաբանական տեսությունները: ***Թեմա 9՝*** Շեղվող վարքը մեկնաբանող սոցիոլոգիական մոտեցումները:

<u>Հ/բ- 1146 Սոցիալական խորհրդատվության հիմունքները - (2 կրեդիտ)</u>
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 10 ժամ, ինքնուրույն – 26 ժամ,

4-րդ կիսամյակ - ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը կենտրոնանում է այն գիտելիքների և հմտությունների ուսուցման վրա, որոնք անհրաժեշտ են «Սոցիալական աշխատանք» մասնագիտության շրջանակներում խորհրդատվության գործընթացը կազմակերպելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ընտրել տվյալ դեպքի և հիմնախնդրի լուծման համար ադեկվատ խորհրդատվական մեթոդ,
2. կհասկանա ինչպես կիրառել խորհրդառուի հետ խորհրդատվական մթնոլորտի համար անհրաժեշտ տեխնիկաներ,
3. կկարողանա տիրապետել խորհրդատվական գործընթացում կիրառվող տեխնիկաներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սոցիալական խորհրդատվությունը որպես սոցիալական աշխատանքի բաղադրիչ մաս: ***Թեմա 2՝*** Անձի տեսությունները ըստ տարբեր դպրոցների և ուղղությունների: ***Թեմա 3՝*** Սոցիալական խորհրդատվությունը ըստ անձի տեսությունների կողմնորոշվածության: ***Թեմա 4՝*** Խորհրդատուի անձին ներկայացվող պահանջները: ***Թեմա 5՝*** Սոցիալական խորհրդատվության կառուցվածքը: ***Թեմա 6՝*** Խորհրդատվության վերբալ և ոչ վերբալ շփումները: ***Թեմա 7՝*** Սոցիալական խորհրդատվության գործընթացը: ***Թեմա 8՝*** Սոցիալական խորհրդատվության ընթացքում կիրառվող տեխնիկաներ: ***Թեմա 9՝*** Խորհրդատվության ա-ռանձնահատկությունները ընտանիքի հետ աշխատանքում:

ԿԱՄԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Տ/բ 1294 Ֆինանսական մջջոցների հավաքագրում --   (4 կրեդիտ)
դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 40 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - քննություն,

Նպատակը.

Այս դասընթացըի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին միջոցների հավաքագրման գործընթացի հիմնական փուլերի, եղանակների, ՀՀ-ում << երրորդ հատվածի>> գործունեության ֆինանսավորման աղբյուրների հետ:

Կրթական արդյունքներ.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. Կիմանա միջոցների հավաքագրման գործընթացի առանձնահատկությունները,
2. Կհասկանա շահույթ հետապնդող և շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունների էությունը, կհամեմատի դրանց նմանություններն ու տարբերությունները,
3. Կունենա բավարար գիտելիքներ միջոցների հավաքագրման գործընթացի հիմնական փուլերի, եղանակների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ներածական դասախոսություն: ***Թեմա 2***՝ Շահույթ հետապնդող և շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունների ընդհանուր բնութագիրը: **Թեմա 3**՝ Շահույթ չհետապնդող կազմակերպությունների ֆինանսավորման աղբյուրները: ***Թեմա 4***՝ Միջոցների հավաքագրման գործընթացի հիմնական փուլերը: ***Թեմա 5***՝ Մարդկային ռեսուրսների կիրառումը միջոցների հավաքագրման գործընթացում: ***Թեմա 6***՝ Միջոցների հավաքագրման գործընթացում ընդունված էթիկական նորմերը: ***Թեմա 7***՝ Միջոցների հավաքագրման եղանակները: ***Թեմա 8***՝ ՀՀ-ում <<երրորդ հատվածի>> գործունեության ֆինանսավորման աղբյուրները: ***Թեմա 9***՝ Դրամաշնորհային հայտի տրամաբանական կառուցվածքը:

Հ/բ -1295- Սոցիալական ապահովագրում – (4 կրեդիտ)
դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 40 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - քննություն,

Նպատակ

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել տեսական գիտելիքներ ապահովագրական հարաբերությունների հուսալի համակարգի վերաբերյալ, պատկերացնել սոցիալական ապահովագրության գործառույթների բնույթը, ուսումնասիրել գործարքի օբյեկտները և սուբյեկտները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կիմանա

1. Հիմնական ապահովագրական հասկացությունների բովանդակությունը
2. ՀՀ-ում գործող ապահովագրական համակարգի առանձնահատկությունները
3. Ճիշտ կազմակերպել ապահովագրական հարաբերությունները
4. Խտացված տեսական գիտելիքները կիրառել ապահովագրական տարբեր գործընթացներում

Բովանդակությունը

Թեմա 1 Ապահովագրության էությունը և տնտեսական նշանակությունը: ***Թեմա 2*** Ապահովագրության ձևերը: ***Թեմա 3*** Ապահովագրության կազմակերպման գործընթացը ՀՀ-ում: ***Թեմա 4*** Ապահովագրական գործունեության ֆինանսական միջոցները: ***Թեմա 5*** Ապահովագրողի ներդրումային քաղաքականությունը: ***Թեմա 6*** Ապահովագրության ֆինանսական արդյունքները և տարիֆային քաղաքականությունը: ***Թեմա 7*** Վերաապահովագրություն : ***Թեմա 8*** Ապահովագրական ոլորտի ոչ առևտրային կազմակերպությունները:

ԻՏՄՄ/բ-Տվյալների մշակում Excel ծրագրում--- (3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 18 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - ստուգարք

ԻՏՄՄ/բ-Տվյալների մշակում SPSS -(3 կրեդիտ)
դասախոսություն -24 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն – 18 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի շրջանակներում ուսանողներին ուսուցանվելու են SPSS փաթեթի օգնությամբ քանակական տվյալների ընդհանրացման և հետազոտման ժամանակակից վիճակագրական լուծումները, ինչպես նաև ժամանակակից համակարգչային փաթեթների համադրելիության և փոխլրացման հնարավորու- թյունները վերլուծական աշխատանքի տեսակետից:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը .

1. կիմանա սոցիոլոգիական տեղեկատվության ձևայնացման հիմնական խնդիրների լուծման եղանակները, հատուկ վերլուծական ծրագրերում տեղեկատվության ներկայացման կարգը և քանակական տվյալների վերլուծության հիմնականա սկզբունքները,
2. կիհասկանա ինչպես կազմել տվյալների մուտքագրման ծրագիր, իրա- կանացնել սխալների բացահայտում և ինչպես կազմել վերլուծություն կատարման ընթացակարգի նկարագրություն,
3. կարողանան կատարել սոցիոլոգիական հետազոտությունների հարցա- թերթերի խմբագրում, ադապտացնելով հարցաթերթերը մշակման եղանակին, տարբեր ծրագրային միջավայրերում

ապահովել տվյալների մուտքագրման պայմաններ, պատկերացում կազմեն սոցիալական երևույթների չափման մասին,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1 ՝Սոցիալական օբյեկտների չափում՝ առանձնահատկություններ և սկզբունքներ: ***Թեմա 2՝*** Հարցաթերթի կառուցման հիմնական սկզբունքները տե- ղեկատվության վերլուծության տեսակետից: ***Թեմա 3՝*** Էմպիրիկ տվյալների նա- խապատրաստում համակարգչային մշակմանը: ***Թեմա 4՝*** Փոփոխականի հաս- կացությունը և նրա նկարագրությունը սոցիոլոգիական վերլուծության մեջ: ***Թեմա 5*** Նոմինալ կապի գործակիցների հաշվարկ: ***Թեմա 6*** Կարգային կապի գործակիցների հաշվարկ: ***Թեմա 7՝*** Մետրիկական կապի գործակիցների հաշ- վարկ: ***Թեմա 8՝*** Ձևայնացման և հատուկ ալգորիթմական լուծումներ պահանջող հրատապ սոցիոլոիական խնդիրների քննարկում:

Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվություն /

Մ/բ-0274. Սոցիալական մանկավարժական խորհրդատվություն - (2 կրեդիտ)

Նպատակը.

Ուսանողներին զինել սոցիալականացման գործընթացում դժվարությունների հանդիպող անձանց /հատկապես երեխաներին, ծնողներին և ուսուցիչներին/ օգնելու գործնական մեթոդներով, մոդելներով և զանազան հնարներով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա սոցիալ-մանկավարժական գործունեության ոլորտները,
- կիմանա սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվության իրականացման փուլերը,
- կիմանա հարցազրույցի իրականացման առանձնահատկությունները,

- պատկերացում կունենա մանկան, դերահասի, օժտված երեխաների, սահմանափակ հնարավորություններով և մանկատան երեխաների սոցիալական պրոբլեմների մասին,
- կիմանա սոցիալական մանկավարժի գործառույթներն ու դերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվությունը որպես սոցիալական աշխատողի գործունեություն: ***Թեմա 2***. Հարցազրույցի մեթոդը սոցիալ- մանկավարժական խորհրդատվության մեջ: ***Թեմա 3.*** Սոցիալական մանկավարժի մասնագիտական և անձնային որակները:. ***Թեմա 4.*** Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվությունը մանկության շրջանում: ***Թեմա 5*** Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվությունը դժվար դեռահասների հետ: ***Թեմա 6***. Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվությունը ընտանիքում: ***Թեմա 7.*** Սոցիալ-մանկավարժական խորհրդատվությունը դպրոցում:. ***Թեմա 8***. Սոցիալ- մանկավարժական խորհրդատվությունը

մանկատներում: ***Թեմա 9***. Սոցիալ- մանկավարժական խորհրդատվությունը հաշմանդամների հետ:

Հ/բ - 1176 Սոցիալ- հոգեբանական թրեյնինգ -- (4 կրեդիտ)
(շաբաթական 4 ժամ) դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն –40 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնե լսոցիալ-հոգեբանական թրենինգի հիմնական տեսակներին և առանձնահատկություններին , որպես հոգեշտկողական աշխատանքի խմբային ձև, որի իմացությունը հետագայում անհրաժեշտ կլինի իրենց մասնագիտական գործունեության մեջ

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ձեռք բերած տեսական իտելիքները կիրառել գործնականում,
2. կտիրապետի սոցիալական հոգեբանության թրենինգում կիրառվող ակտիվ մեթոդներին,
3. կկարողանա գործնականում կիրառել ստացված գիտելիքները, կարողություններն ու հմտությունները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիալ-հոգեբանական թրենինգ հասկացությունը: ***Թեմա 2***. Սոցիալ-հոգեբանական թրենինգի ընդհանուր նպատակներըն խնդիրները: ***Թեմա 3*** Սոցիալ-հոգեբանական թրենինգի մեթոդական հնարքները: ***Թեմա 4***. Սոցիալ-հոգեբանական ակտիվ ուսուցման կառուցվածքըն փուլերը: ***Թեմա 5.*** Սոցիալ-հոգեբանական թրենինգի արդյունավետությունը: ***Թեմա 6.*** Խմբային աշխատանքի առավելությունը: ***Թեմա 7***. Խմբի կազմը և կառուցվածքը: ***Թեմա 8***. Հասկացություն խմբային դինամիկայի մասին: ***Թեմա 9.*** Խմբի նորմերը և խնդիրները: ***Թեմա 10***. Խմբում լիդերության կառուցվածքը և խմբային դերերը: **Թեմա 11**, Խմբային համա-խմբվածությունը և խմբային լարվածությունը: ***Թեմա 12.*** Խմբի զարգացման փուլերը: Կողմնորոշումը և կախվածությունը: Կոնֆլիկտներնու տարաձայնությունները: Կապերի զարգացումը և համագործակցությունը: Նպատաուղղված գործունեությունը: ***Թեմա 13.*** Սոցիալ- հոգեբանական թրենինգային մեթոդների դասակարգումը: ***Թեմա 14.*** Կատարված իրադարձությունների հետ աշխատանքի թրենինգային մեթոդները: ***Թեմա 15***. Կատարվող իրադարձության հետ աշխատանքի թրենինգային մեթոդները: **Թեմա 16.** Կառուցվող իրադարձության հետ աշխատանքի թրենինգային մեթոդները: **Թեմա 17**. Թրենինգային հիմնական մոտեցումները:

Հ/բ- 1177 Սոցիալական ռիսկեր --(4 կրեդիտ)
դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն –40 ժամ,

Նպատակը.
Դասընթացում կուսումնասիրվեն ռիսկերի տեսակները, հատկապես սոցիալական ռիսկերի տիպաբանությունը: Կուսումնասիրվեն սոցիալական ռիսկերի տարածվածությունը և ազդեցությունները հասարակության այս կամ այն խմբերի վրա : Կքննարկվեն նաև սոցիալական ռիսկերի գնահատման մեթոդական հարցերը:

Կրթական արդյունքները
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Կիմանա սոցիալական ռիսկի սահմանումն ու բովանդակությունը,
2. Կհասկանա որոնք են ռիսկի խմբերը.
3. Կկարողանա տիրապետել սոցիալական ռիսկերի գնահատման մեթոդաբանությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ներածություն: ***Թեմա 2՝*** Սոցիալական ռիսկ.սահմանումն ու բովանդակությունը: ***Թեմա 3՝*** սոցիալական ռիսկերի գնահատման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 4՝*** Տարբեր տեսակների սոցիալական ռիսկերի ազդեցությունը հասարակության տարբեր խմբերի վրա: ***Թեմա 5՝*** Սոցիալական ռիսկերի գնահատման մեթոդաբանությունը: Թեմա *6՝* Սոցիալական ռիսկ և սոցիալական պաշտպանություն. Առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:

Հ/բ -- 1178 Աղքատության և հարստության սոցիոլոգիա--(4 կրեդիտ)
դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն –40 ժամ,
7-րդ կիսամյակ - քննություն

Աղքատություն և սոցիալական անհավասարություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին աղքատության և սոցիալական անհավասարության հիմնախնդիրներին անդրադարձող սոցիո- լոգիական և քաղաքական հայեցակարգերին, աղքատության սահմանումներին, – 208 – չափման եղանակներին և սոցիալական քաղաքականության համատեքստում աղքատության հաղթահարման ռազմավարություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կծանոթանա աղքատության տեսական սահմանումներին,

2. կսովորի տարբերակել բացարձակ, հարաբերական և սուբյեկտիվ աղքատության չափման եղանակները,

Բովանդակությունը.

Թեմա1՝ Սոցիալական արդարություն և սոցիալական հավասարություն: Թեմա 2՝

Պ. Սորոկինի սոցիալական շերտավորման տեսությունը: Թեմա 3՝ Կ. Մարքսի դասակարգային տեսությունը: Թեմա 4՝ Սոցիալական անհավասարության հե- տևանքները: Թեմա 5՝ Բացարձակ աղքատության հայեցակարգը: Թեմա 6՝ Հարաբերական աղքատության հայեցակարգը: Թեմա 7՝Սուբյեկտիվ աղքատ- ության հայեցակարգը: Թեմա 8՝ Աղքատության մշակույթ: Թեմա 9՝ Աղքատու- թյան առանձնահատկությունները անցումային հասարակություններում: Թեմա 10՝ Սպառման էմպիրիկ օրենքները: Թեմա 11՝ Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագիր: Քննությունների անցկացման

<u>Հ/բ -1179 Մարդու կյանքի փուլերը / --(4 կրեդիտ</u>)

դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն –40 ժամ,
8- կիսամյակ- քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տեսական գիտելիքներ ուսուցանել մարդու կյանքի պարբերացման չափանիշների, ինչպես նաև տարբեր տարիքային փուլերում մարդու հոգեբանական զարգացման օրինաչափություններին նորագույնացությունների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հոգեկան զարգացման պարբերացման առանձնահատկությունները:
2. կհասկանա յուրաքանչյուր տարիքային փուլին բնորոշ գոյացությունների մասին,
3. կտիրապետի այն գիտելիքներին, որոնք անհրաժեշտ են սոցիալական աշխատողին տվյալ տարիքային փուլում գտնվող շահառուի հետ աշխատանքում :

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Անձի հոգեբանական զարգացման պարբերացումը ըստ Լ.Ս.Վիգոտսկու, Դ. Էլկոնինի, Է Էրիկսոնի , Լ. Կոլբերգի, Ա.Պետրովսկու,Ժ. Պիաժեի: **Թեմա 2**՝ Մանկություն /մանկիկություն՝ / 0-1տարեկան/ ֆիզիկական և հոգեբանական զարգացման առանձնա-հատկությունները, մեկ տարեկանի ճգնաժամ: ***<u>Թեմա 3</u>***՝ Վաղ մանկություն /1-3 տարեկան/, հոգեկան գործառույթների զարգացումը, հուզական զարգացումը: ***<u>Թեմա 4</u>***՝ Նախադպրո-ցական տարիք՝ /3-7 տարեկան/, հոգեկան գործառույթների զարգացումը: ***<u>Թեմա 5</u>***՝ Դպրո-ցական ուսուցման համար հոգեբանական պատրաստվածությունը: ***<u>Թեմա 6</u>***՝ Կրտսեր դպրոցական տարիք՝ /7-11 տարեկան/: ***<u>Թեմա 7</u>***՝ Դեռահասության տարիք: ***<u>Թեմա 8</u>***՝ Ավագ դպրոցական տարիք՝/15-17 տարեկան/: ***<u>Թեմա 9</u>***՝ Պատանեկություն՝/17-23տարեկան/:***<u>Թեմա</u>*** **<u>10</u>**՝ Երիտասարդություն՝ / 23-30 տարեկան/: ***<u>Թեմա 11</u>***՝ Հասուն տարիք: ***<u>Թեմա 12</u>***՝ Տարեցություն /60-70-ից բարձր/:

<u>Հ/բ -1180 Միջազգային սոցիալական աշխատանք—(4 կրեդիտ</u>)

դասախոսություն -32 ժամ, գործնական- 24 ժամ, ինքնուրույն –40 ժամ,
8-րդ կիսամյակ - քննություն

Նպատակ.

Միջազգային սոցիալական աշխատանքե դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել երկրում տիրող գլոբալացման երևույթի հետ: Ուսանողները կծանոթանան այնպիսի հիմնախնդիրների հետ, որոնք պահանջում են գլոբալ լուծում, և որոնց լուծման գործընթացում առավել արդիական է դառնում միջազգային սոցիալական աշխատանքի գոյությունը, որի օգնությամբ հնարավոր կլինի բացահայտել և կանխել գլոբալացման բացասական հետևանքները, մեղմել սոցիալական ճգնաժամերը և մշակել կայուն սոցիալական քաղաքականություն:

Կրթական արդյունքները
Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.
1. կիմանա միջազգային սոցիալական աշխատանքի մասնագետների համաշխարհային և տեղային առանձնահատկությունները, դասական մոդելները կիրառող երկրները,
2. կհասկանա որոնք են բացասական հետևանքները և նրանց կանխման առանձնատկությունները,
3. կկարողանա տիրապետել սոցիալական ճգնաժամերի գնահատման մեթոդաբանությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Գլոբալացումը որպես գործընթաց, գլոբալ ռիսկեր: **Թեմա 2**՝ Գլոբալացման սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական դրսևորումները: ***Թեմա 3***՝ Սոցիալական աշխատանքի մեթոդները միջազգային ասպարեզում: ***Թեմա 4***՝ Միջազգային համագործակցությունը սոցիալական բարեկեցության ոլորտում: ***Թեմա 5***՝ Միջազգային սոցիալական աշխատանքի սահմանման առանձնահատկությունները: ***Թեմա 6***՝ Մշակութային առանձնահատկությունները միջազգային սոցիալական աշխատանքի համատեքստում: **Թեմա 7**՝ Արևմտյան սոցիալական աշխատանքի մոդելների հնարավորությունները Չինաստանում: ***Թեմա 8***՝ Երեխաների ֆոստերային խնամքի ներմուծման առաջին քայլերը Ուկրաինայում: **Թեմա 9**՝ «Սոցիալական աշխատանքի դպրոցների միջազգային ասոցիացիա: ***Թեմա 10***՝ Սոցիալական աշխատողների միջազգային ֆեդերացիա: ***Թեմա 11***՝ Սոցիալական աշխատողի մասնագիտական էթիկական կոդեքսը Ռուսաստանի Դաշնությունում: ***Թեմա 12***՝ Ֆրանսիայի սոցիալական աշխատողների մասնագիտական էթիկական կոդեքսը: ***Թեմա 13***՝ Սոցիալական աշխատողների էթիկայի կանոնները Ճապոնիայում: ***Թեմա 14***՝ Սոցիալական աշխատանքը ԱՄՆ-ում և Գերմանիայում:

ԱՅԼ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ

Պրակտիկա 1- (6 կրեդիտ)
7-րդ- կիսամյակ

Նպատակը
Պրակտիկ դաշտում զարգացնել ուսանողների այն տեսական գիտելքները և հքտությունները,որոնք հնարևավորություն կտան նրանց ճիշտ և արդյունավետ կատարել սոցիալական աշխատանք:

Կրթական արդյունքները
Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա, թե սոցիալական աշխատանքի ոլորտում ինչ ծառայություններ են գործում և ինչ գործառույթներ են իրականացվում,
2. կհասկանա սոցիալապես խոցելի խմբերի պաշտպանությանն ուղղված ՀՀ սոցիալական քաղաքականությունը,
3. կկարողանա հայտնաբերել սոցիալական ծառայությունների թիրախ խմբերին և սահմանել նրանց սոցիալական հիմնախնդիրները:

Պրակտիկա 2 - (6 կրեդիտ)

8-րդ- կիսամյակ

Նպատակը

Պրակտիկ դաշտում զարգացնել ուսանողների այն տեսական գիտելիքները և հքտություններր,որոնք հնարավորություն կտան նրանց ճիշտ և արդյունավետ կատարել սոցիալական աշխատանք:

Կրթական արդյունքները

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա, թե սոցիալական աշխատանքի ոլորտում ինչ ծառայություններ են գործում և ինչ գործառույթներ են իրականացվում,
2. կհասկանա սոցիալապես խոցելի խմբերի պաշտպանությանն ուղղված ՀՀ սոցիալական քաղաքականությունը,
3. կկարողանա հայտնաբերել սոցիալական ծառայությունների թիրախ խմբերին և սահմանել նրանց սոցիալական հիմնախնդիրները, աշխատանքներ տանել այդ հիմնախնդիրների լուծման ուղղությամբ:

Կուրսային աշխատանք - 1 (3 կրեդիտ)

6-րդ- կիսամյակ

Կուրսային աշխատանք - 1 (3 կրեդիտ)

7-րդ- կիսամյակ

Ավարտական որակավորման քննություն --- (3 կրեդիտ)

8 -րդ- կիսամյակ